

SESLİKADINLAR

NISAN 2019 - SAYI 12

EMEĞİMİZ
BEDENİMİZ
DOĞAMIZ İÇİN
MÜCADELEYE DEVAM

4

KORKTUKÇA TUTSAK UMUT ETTİKÇE ÖZGÜRÜZ

Selma Atabey / SES Kadın Sekreteri

KIZILCAKÖY BİR KADIN DİRENİŞİ: SUSMUYORUZ, KORKMUYORUZ, KABUL ETMİYORUZ

Hale Dalkıran / Aydın SES Şube Üyesi

7

10

ÇOCUKLAR İÇİN HEP BİRLİKTE EL ELE

Çocuklar İçin Hep Birlikte Oluşumu

TÜRKİYE KADIN BULUŞMASI ÜZERİNE DENEYİM TEK BAŞINA OLMAZ, KADINLAR BİRLİKTE GÜÇLÜ!

Mihriban Yıldırım / Trabzon SES Şube Kadın Sekreteri

16

19

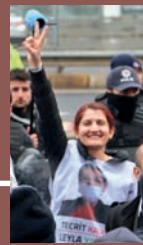
ŞİDDET DÖNGÜSÜ VE SAĞLIKTAKİ ŞİDDET

Nilgün Kutay / Anadolu SES Şube Kadın Sekreteri

BİR YERDE YAŞAM VARSA ORADA UMUTTA VARDIR

Dr. Semra Güzel / Diyarbakır SES Şube Üyesi

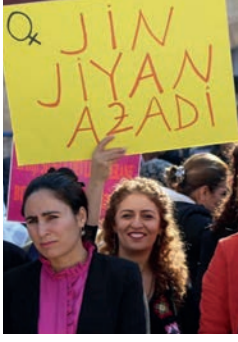

22

24

SAĞLIKTAKİ DÖNÜŞÜM KADIN SAĞLIK HİZMETLERİ VE EBE - HEMŞİRELER İÇİN YIKIMA DÖNÜŞTÜ

Zehra Yiğit / Antalya SES Şube Üyesi

GÖKKUŞAĞI RENGİNDE SELAM OLSUN DİRENEN TÜM KADINLARA

28

Eylem Savar / Şanlıurfa SES Şube Eş Başkanı

30

SENDİKALARDA LGBTİ+'LERİN GÖRÜNÜRLÜĞÜ

KESK ÜZERİNDEN UFAK BİR ANALİZ

Özge Göncü / Mersin SES Şube Eş Başkanı

“ÖYKÜ ARİN'E YİNE BAHARLAR GELECEK” DAYANIŞMA YAŞATIR

Öykü Arin'e Umut Ol Gönüllüleri

34

37

BİR KADIN GREVİ

Nilgün Kutay / Anadolu SES Şube Kadın Sekreteri

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ !!!

Arzu Kavraz / Giresun SES Temsilcilik Eş Başkanı

38

42

BİR HEMŞİRENİN GÜNLÜĞÜ BU BİR VEFA YAZISIDIR

Nazan Karacabey / Ankara SES Şube Kadın Sekreteri

KORKTUKÇA TUTSAK UMUT ETTİKÇE ÖZGÜRÜZ

Selma Atabey

SES Kadın Sekreteri

‘ERKEKLER ÖLDÜRDÜĞÜNDE, YAŞAMI KORUMAK BİZ KADINLARA DÜŞER’

CLARA ZETKİN

KESK’in düzenlediği Ortadoğu Barış Konferansı’nın “Kadın ve Barış” başlıklı oturumuna Lübnan, Tunus, Filistin ve Bahreyn’den katılan kadın aktivistler kendi ülkelerindeki kadın mücadele deneyimlerini ve barış için neler yaptıklarını aktardılar. Ortadoğu’da yaşanan savaştan kaynaklı kadınların taciz, tecavüz, işkence ve her türlü kötü muameleyle karşılaştıklarını, köle pazarlarında nasıl satıldıklarını, bunun yanı sıra ülkelerindeki kadınların siyasette ve istihdamda ne şekilde yer aldıklarını veya alamadıklarını aktardılar. Oldukça öğretici olan bu deneyimler erkek egemen sistemin kendini Ortadoğu’daki savaş politikalarıyla yeniden yeniden nasıl ürettiğini göstermektedir. Savaş kadınlar üzerinde ataerkil normların güçlenmesine, bu anlamda kadına yüklenen ev içi sorumlulukların artmasına, karar mekanizmalarından ve toplumsal yaşamdan dışlanmalarına yol açmaktadır. Bu deneyimler ışığında ülkemizde de buna benzer durumlarla karşı karşıya kaldığımızı görüyoruz. Türkiye’deki cinsiyetçi, gerici ve tekçi politikalar nedeniyle kadınların siyasetteki temsiliyetleri ve istihdamda yer alışı oranları pek çok Ortadoğu ülkesiyle benzerlik göstermekte, hatta bazı ülkelerin gerisinde kalmaktadır. Karar mekanizmalarında eşit olmadığımız sürece, toplumsal cinsiyet eşitliğini yakalamamız çok da mümkün değil. İstihdamdaki yetersizlik, kadının sosyal refahı önündeki engel-

ler, kadına yönelik her türlü şiddetin engellenmesi noktasındaki yetersizlikler, kadının birey olarak değil, aile içinde tanımlanması çözümü zorlaştırıyor. Ancak, asıl mesele ataerkil sistemin beslediği iktidarların savaşı süreklileştirerek kadını yoksunlaştırması, bu yolla kadının bedeni, kimliği ve emeği üzerinden tahakkümünü güçlendirmesidir. Savaşla birlikte kadınların her türlü sömürüye açık hale getirilmesidir. Ortadoğu kadınları olarak hepimizin yaşadığı sorunların keşiştiği yer savaşın bileşkesidir. Bu nedenler ve sonuçlar, biz kadınların barışı bu kadar çok istememizin ve barışın araçlarını oluşturmamızın en büyük gerekçesidir.

‘MERMİ ÖLDÜRMEZ SESSİZLİK ÖLDÜRÜR!’

ALAA SALAH

Sudan’da diktatörlüğe karşı demokrasi için yükselen bu sese kulak kabartmak gerekiyor. 7 Haziran ve sonrasında ülkemizde yaşanan gelişmeleri hala çok iyi analize ve doğru tanımlamaya muhtaçtır. Böl, parçala, yönet politikalarıyla 4 yıldır mücadele ediyoruz. Dil, din, ırk, mezhep ve cins üzerinden yaratılmak istenen kutuplaşma ya da tek bayrak, tek millet ve tek vatan üzerinden yapılan propaganda toplum içerisinde her muhalif bireyi hedef haline getirdi. OHAL ve KHK’ler eli ile hepimiz aslında büyük bir tecrit politikasıyla karşı karşıya kaldık. Cezaevlerinde 250 bini aşkın tutuklu, cezaevlerinde büyüyen yüzlerce çocuk ve adli kontrol şartıyla on binlere varan denetimli serbestlik, işinden ihraç edilen yüz

otuz bin kamu emekçisi, düşüncesini ifade ettikleri için ülkelerini terk etmek zorunda kalan on binlerce kişi ve daha da örneklen-direbileceğimiz yüzlerce hukuksuzluk var. Bir hukuksuzluk da 8 Kasım'dan bu yana açlık grevinde olan Leyla Güven'in ve sonrasında dahil olan sayıları binleri aşan tutukluların taleplerinde gizli. Mevcut yasaların uygulanabilmesi için açlık grevinde olan kişilerin bu talebinin demokrat çevrelerin, özellikle de kadınların nezdinde daha çok görülmesi ve desteklenmesi toplumsal barış için çok önemli. Hukukun herkes için eşit işletilmesini talep etmek bizim başat görevlerimizdendir. Yeterli dayanışma sağlanamazsa cezaevlerinde birçok insanın ölümlüyle sonuçlanacak olan bu durum toplum nezdinde onarılması güç yaralar açacaktır.

“YA SOSYALİZM YA BARBARLIK”

ROSA LUXEMBURG

31 Mart yerel seçimleri birçok yönden biz kadınlara umut oldu. Bu ülkenin tek adam eliyle yürütülmesini istemeyen halklar farklı bir seçim stratejisiyle iktidarı şaşırtmış ve bir nevi sol, sosyalist, demokrat çevreler, emekçiler, kadınlar bu ülkenin gidişatını değiştirmek için ortak bir geleceğin umudunu yeşertmiş, iktidarın toplumda yarattığı ekonomik, siyasi ve ekolojik krize

karşı aynı safta yer almışlardır. Yerel yönetimlerde belediyelere atanan kayyumların yerine yeni eş başkanların tekrar halkın iradesi ile seçilmesi, iktidarın elindeki büyükşehir belediyelerinin sol, sosyalist, yurtsever anlayışlar tarafından kazanılıp yönetilecek olması hepimizi bir nebze de olsa tıkanan ve işlemeyen demokrasinin etkinleşmesi için umutlandırmıştır. Buna karşın iktidarın bu demokratik seçimin sonuçlarını hazmetmemesi ve seçim sonuçlarını kendi lehine çevirmek istemesi aslında siyasi bir darbe niteliğindedir. Haksız ve hukuksuzca işlerinden atılan kamu emekçilerine “ağaç kökü yesinler” diyen iktidar ve belediye eş başkanlığına aday olmuş ihraç arkadaşların adaylıklarında önce hiçbir sakınca görmeyen YSK, seçildikten sonra KHK'lı olmalarını suç saymış, seçilmiş eş başkanların ve meclis üyelerinin mazbatalarını vermeyerek toplumsal sözleşme niteliğinde olan anayasayı bir kez daha ayaklar altına almıştır. Kürt illerinde daha önce belediyelere kayyum atarak, vekillerini ve belediye eş başkanlarını tutuklayarak halkın iradesini gasp eden iktidarın 31 Mart seçimlerinden sonra, seçilmiş belediye eş başkanları ve meclis üyelerine YSK eliyle mazbatalarını verdirmeyip seçimleri kaybeden AKP'li adaylara vermesi sonucu Kürt halkının iradesi bir kez daha gasp edilmiştir. Ayrıca bu yöntemle AKP hükümetinin kayyum politikasına yeni bir form kazandırdığı da açıktır.

Biz kadınlar, tek adam rejiminin yerel yönetimlere bu şekilde sirayet ederek tekçi anlayışını dayatması karşısında kentlerimizi, yaşamımızı ve kazanımlarımızı dayanışma ile koruyup, mücadelemizi yükselteceğiz.

EKONOMİK KRİZ EN ÇOK KADINLARI VURUYOR

Kapitalizmin neoliberalizmle yeni bir aşamaya geçmediğini tam tersine gerçek kodlarına geri döndüğünü kendi tecrübelerimizden biliyoruz. Ve bizler yine biliyoruz ki kapitalizmin doğası krizli bir doğadır. Kapitalizm, paranın dolaşımını sağlamak ve yönünü belirlemek için sürekli kriz -savaş sarmalına ihtiyaç duyar. Her döngüde mülkiyet el değiştirirken emeğin gerçek sahipleri daha da çok sömürülür. Ülkemizde ki ekonomik krizi iliklerimize kadar hissettiğimiz bir süreçten geçiyoruz. Dövizin karşısın da değer kaybeden paramız, yükselen enflasyonla eriyen maaşlarımız, iğneden ipliğe yapılan zamlardan dolayı alım gücümüzün düşmesi biz kadınların daha fazla çalışmasına neden olmaktadır. Ev ekonomisine katkıda bulunmak için yaptığımız kısıtlamalar veya hazır aldığımız birçok gıdayı yeniden evde yapma çabası, evde harcadığımız mesaiyi daha da arttırmıştır. “Kriz en çok kadınları vurdu” diyoruz. Çünkü ekonomik krizle baş etmek için biz emekçi kadınlar daha fazla nöbet tutuyoruz, daha fazla mesaiye kalıyoruz ve işimizi kaybetmemek için daha fazla angarya

işe göz yumuyoruz. İş yerin de üç kişinin yapması gereken işi tek başımıza sırtlanıp, ikinci mesaimiz olan ev işlerine koşturuyoruz. Bu yüzden ekonomik krizin tespitleri yapılırken toplumsal cinsiyet eşitsizliği göz önünde tutularak, kadınların ekonomik krizlerde evde ki ekonomik krizin yönetimi için daha fazla rol aldıkları ve en çok kadınların etkilendiği unutulmamalıdır.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin yanında biz emekçi kadınlar olarak çok zor koşullarda çalışıyoruz. İş güvencemizin kalmadığı hepinizin malumu. Krizden kaynaklı ocak ayında ek zam talebimiz enflasyon rakamlarıyla oynanarak dikkate alınmadı. Cumhurbaşkanı'nın açıklamasında “Ben buradan patatesçilere, domatesçilere sesleniyorum: O bir tane merminin bedelini biliyor musun sen?” diyerek, savaşı önceleyen ve ülkedeki mutfak yangınına gündemine bile almayan bir iktidarla karşı karşıyayız. Bu yüzden gün geçtikçe daha fazla yoksullaşılıyor, geçemiyor ve gelecek kaygısıyla yaşıyoruz. Buna karşın sendikamız SES ile birlikte iş güvencemiz başta olmak üzere ekonomik, özlük ve sosyal taleplerimizi her daim gündemde tutup, biz kadınlar olarak mücadele etmeye devam edeceğiz. Emeğimizin gaspına, özgürlüklerimizin kısıtlanmasına ve yaşam alanlarımızın daraltılmasına izin vermeyeceğiz. Biz kadınlar her zaman olduğu gibi gücümüzü ve direncimizi yan yana durarak büyötmeye ve birlikte mücadele etmeye devam edeceğiz. Birlikte güçlüyüz, birlikte kazanacağız!

KIZILCAKÖY BİR KADIN DİRENİŞİ: SUSMUYORUZ, KORKMUYORUZ, KABUL ETMİYORUZ..

Hale Dalkıran

Aydın SES Şube Üyesi

Bir zamanlar dağlarından yağ, ovalarından bal akardı bu kentin. Sokakları portakal çiçeği kokardı. Sabah seherinde limon, ıhlamur ağaçlarının tadını alırdınız uykunuzda. Artık masal oldu o günler. Bu şehir şimdi öyle bir kokuyor ki, nefes almamak için, aldığınızda da kusmamak için direniyorsunuz. Bu kentin halkı kokunun faili olan hidrojen sülfürü soluyor. Bildiniz mi bu kenti? Burası topraklarından dört mevsim ürün alınan Aydın. Bu araştırma yazısının öznesi neden özellikle Aydın oldu, ona geçelim...

Şu anda Türkiye’de belirlenen jeotermal sahaların %85’i Aydın coğrafyasındadır. Türki-

ye’de aktif çalışan toplam JES’lerin %70’i ve gelecekte yapılması planlanan santrallerin de %80’i Aydın’da bulunuyor. 2007 yılında TBMM’nin çevreyi ve yaşamı dışlayan Jeotermal kanununu çıkarmasıyla Aydın’da ki toprakların yüzde 85’i jeotermal santral kurulumuna açıldı. Aydın’da kurulan tüm JES’lerin %70’i de Germencik ilçesinde yer alıyor. Jeotermal kuyularının yoğunlaştığı Germencik ve Buharkent’te hava kirliliğinin, solunum yolu hastalıklarının, kalp hastalıklarının ve kanser oranının arttığı belirtiliyor. Üstelik zeytin ağaçlarının kuruduğu bölgede, incirin de veriminin düştüğü aktarılıyor.

KADINLAR KIZILCAKÖY'DE KIZILCA KIYAMET KOPARIYORLAR

Şimdi Aydın'da beş köyde 120 yeni jeotermal kuyusu açılmak isteniyor. İncirliova ilçesine bağlı Kızılcaaköy'de kurulacak santral için 5 yakın köyde açılması planlanan yeni kuyular buradaki ekolojiyi ve insan sağlığını tehdit ediyor. Kızılcaaköy insanları Balıkköy, Alatepe, Gözpinarı, Horozköy ve Kardeşköy olmak üzere toplam beş köyü etkileyecek olan jeotermal santrale karşı yaşam hakları için müthiş bir direniş sergiliyor.

Köy kadınlarının başını çektiği direniş sürecinde yaklaşık 500 kişinin katıldığı köy halk toplantılarında kadınlar topraklarında JES istemediklerini, yaşam ve geçim haklarını sonuna kadar savunacaklarını, kuyularla tarlalarının talan edilmesine, zehirlenmesine izin vermeyeceklerini açıkladılar.

4 Aralık 2018 tarihinde jeotermal santral alanını satın alan Güriş işletmesi santralin kurulacağı arazinin etrafını telle kapatma ve tarla içindeki ağaçları kesme işlemine

başladı. Jandarma ile köylüler arasında arbedeler yaşandı. Yollar jandarma araçları ile kapatıldığı için köylülerin tarlalarına gitmesi engellendi. Bu yüzden iki kilometrelik mesafeyi bahçeler arasından gitmeye çalışırken bile dört beş defa kimlik kontrolüne tabi tutuldular. Jeotermal santral kurulum alanında köy halkının kendisinden çok daha fazla sayıda jandarma kuvvetleri vardı. Özel bir şirket jeotermal alanına tel çekme işlemi yaparken bu kadar jandarma ile çalışıyorsa iktidar kime hizmet edip kimi korumaktadır, bu düşündürücüdür. Tel ve çit kurulmasını önlemek isteyen kadınlara jandarma kuvvetleri şiddet uyguladı. Bu orantısız güç kullanımı sırasında aralarında 77 yaşında bir kadının da olduğu üç kadın aldıkları darbeler nedeni ile bayıldı ve hastaneye kaldırıldı.

Kızılcaaköylüler Güriş işçilerinin direklerin dibine beton dökmelerine yine de izin vermedi. Köylüler asker ve polise "Siz halkı değil şirketleri koruyorsunuz" diyerek tepki gösterdi. Köylüler şirket çalışanlarına da "Askerin arkasına saklanmayın" diye tepki gösterdiler. Kızılcaaköylülerin bekleyişi sürüyor. Direniş sürecinde bölgeye çevik kuvvet po-

lisi de getirildi. Köylülere çeşitli partilerden ve STK'lardan destek için gelenler de oldu.

Aydın'da 240 günü aşkın süredir Kızılcaköy kadınları köy sınırları içinde kurulması için ihalesi yapılan ve ÇED süreci başlatılan jeotermal santrale karşı çadır nöbeti tutmaktadır. Dertlerine derman bulmak için TBMM'nin de içinde bulunduğu çalmadık kapı, gidil-medik yol bırakmadılar. Halk toplantısında bini aşkın kişi köylerinde jeotermal santral istemediğini deklare ederek ÇED toplantısını yaptırmadı. Jeotermal kanununda ÇED süreci bitene kadar hiç bir faaliyet yapılamaz ve izin verilemez diye yazmakta. Fakat Aydın'da bu kanunları dinleyen-dinleten, uygulayan-uygulatan olmadığından jeotermal işletmeleri keyfi olarak davranmaktadır.

5 Aralık 2018 günü Kızılcaköy'de jeotermal santral yapılmasını istemeyen ve 120 günü aşkın süredir köy meydanında çadırda nöbet tutarak direnen köylü kadınlar, jeotermal işletmenin ÇED süreci devam etmesine rağmen kanunsuz şekilde jeotermal sahada girişimlere başlaması üzerine nöbet çadırını bahçeler arasındaki jeotermal alan karşısına taşıdılar. O gün jandarma tarafından TOMA'lar ile müdahale edildi, üzerlerine biber gazı sıkılarak dağıtılmak istendiler. Kızılcaköylü kadınlar ve çocuklar jandarmanın "üstün başarısı" ile dağıtıldı ama o topraklardan sökülüp atılmadı. Ve o gün Kızılcaköy ovasında jeotermalin havaya saldığı çürük yumurta kokusunun yanına jandarmanın sıkıldığı biber gazının kokusu da karıştı.

4 Aralık 2018 günü Aydın ilinde tarlasına, bahçesine, yaşam alanlarına, çocuklarının geleceğine, incir ve zeytin ağaçlarına sahip çıkmak için jandarma ile karşı karşıya gelen ve darp edilen Kızılcaköy kadınlarının direnişinin anılacağı gündür. Tüm ülkede de jeotermal santralin havayı kirletmesine dur diyen, çürük yumurta kokusu duymak, kanserli hava solumak istemeyen, bu uğurda kendilerini ortaya koyan Kızılcaköy kadınları tarih yazdı.

Daha düne kadar polis - jandarma nedir bilmeyen, tarlasında geçimiyle uğraşan Kızılcaköy kadınları şimdi topraklarını korumak için yasaları öğrendiler, haklarını öğrendiler ve direnişlerinden asla vazgeçmiyorlar.

5 Aralık günü "Dünya Kadın Hakları Günü" dür. Kızılcaköy kadınları haklarını ve tercihlerini yaşamdan, üretimden yana kullandılar.

5 Aralık günü "Dünya Toprak Günü" dür. Ve 5 Aralık 2018 günü Kızılcaköy kadınları çocuklarının geleceğine sahip çıktığı, topraklarında incir-zeytin-bamya vs. yetiştirmek istediği, içme suyu barajının kirlenmesini önlemek istediği, topraklarını denetimsiz olan jeotermallerin zehrinden korumak istediği için devlet güçleriyle karşı karşıya geldiler.

KADIN YAŞAMDIR, DOĞADIR, TOPRAKTIR...

Kızılcaköy kadınları tarihe geçecek bir direniştir!

ÇALIŞTAY

ÇOCUKLAR İÇİN HEP BİRLİKTE EL ELE

Çocuklar İçin Hep Birlikte Oluşumu

Sendikamız SES, Sosyal Hizmet Uzmanları Derneği Ankara Şubesi (SHUDER Ank. Şb.), Toplumsal Dayanışma İçin Psikologlar Derneği (TODAP), Türk Psikologlar Derneği (TPD), Eğitim ve Bilim Emekçileri Sendikası (Eğitim-SEN), Çocuk İhmali ve İstismarını Önleme Derneği, ODTÜ Mezunları Derneği ve bireysel katılımlarla oluşan Çocuklar İçin Hep Birlikte Oluşumu olarak 1-2 Aralık 2018 tarihinde Ankara'da 29 ilden sosyal hizmet uzmanı, psikolog, psikiyatrist, aile hekimi, psikolojik danışman, hukukçu, akademisyen, öğretmen, gazeteci ve hemşireler olmak üzere pek çok meslek grubundan ve çocuk alanında çalışan kurumlardan katılımcılar ile "Çocuğa Yönelik Cinsel İstismarla Mücadele Çalıştayı" gerçekleştirilmiştir.

Çalıştayda ortaya çıkan değerlendirme ve önerilerin bir bölümünü dergimizde paylaşıyoruz. Çalıştayı detaylı sonuç raporuna sendikamızdan ulaşabilirsiniz.

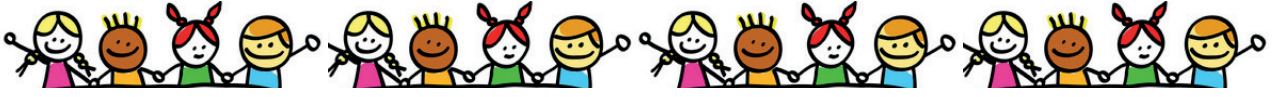
SİSTEMDEN KAYNAKLI YAŞANAN SORUNLARIN TESPİTİ

Sağlık sisteminde; Sağlık alanına özel bildirim mekanizmalarının kurulmasında aksaklıklar olduğu, hastane polisinin organize olmasında sorunlar yaşandığı, bildirim yükümlülüğüne ilişkin çalışanlara kurumsal olarak yanlış bilgilendirme yapıldığı, sağlık alanında çalışanların cinsel istismar ve istismar bulgularına ilişkin mesleki bilgi ve yeterliliğin eksik olduğu, bildirim yapan çalışanı koruyacak güvenlik önlemlerinin yetersizliği, gizlilik ve mahremiyet ilkelerine gereken özenin gösterilmediği tespit edilmiştir.

Eğitim sisteminde; Bildirim mekanizmalarının işleyişinin net olmadığı, okul psikolojik danışmanlarının/rehber öğretmenlerin istismarla ilgili çalışmalarını engelleyecek çalışma koşullarının bulunduğu, öğretmen-

lerin cinsel istismar ve istismar bulguları ile istismara müdahale hakkında bilgi ve donanım eksikliklerinin giderilmesi için kurumsal planlama yapılması gerekliliği, bildirim yükümlülüğü, bildirim süreci ve yaptırımlara ilişkin bilgi eksikliği olduğu, bazı durumlarda okul yöneticilerinin istismarın üzerini örttüğü, okulun itibarını çocuğun yararından önde tuttuğu, bildirim yapan çalışanı koruyacak güvenlik önlemlerinin yetersizliği, gizlilik ve mahremiyet ilkelerine gereken özenin gösterilmediği tespit edilmiştir.

Kolluk sisteminde; İstismarla ilgili süreçlerin gerekli ve yeterli şekilde yürütülmesini sağlayacak şekilde planlanmadığı, karakollar, savcılık işlem mekanları ve mahkemeler gibi hizmet birimlerinin çocuklara uygun olarak düzenlenmediği, çocuklarla görüşme yapmaya uygun odaların olmadığı, çocukla çalışma konusunda yeter sayıda uzman personelin bulunmadığı, istismar ve istismarla ilgili işlemler ile ilgili yeterli bilginin olmadığı, istismarla ilgili yapılması gereken işlemlerin standart hale getirilemediği, bildirim de-

ğerlendirilmesinde sıklıkla kişisel tutumlara göre karar verildiği ve istismarın olmadığına yönelik karar verme eğilimlerinin bulunduğu; uygulamada, istismarda somut delil aranması, ifadesi ÇİM’de alınan çocuklar için yargı sürecinde yeniden ifade alınması, çocuğun istismarcıyla bir araya getirilmesi, aile ve çocuğa yeterli hukuki desteğin verilmemesi, gizlilik ve mahremiyet ilkelerine gereken özenin gösterilmemesi gibi çok sayıda kritik hata yapıldığı tespit edilmiştir.

Sosyal hizmet sisteminde; ALO 183 destek hattına ilişkin yapısal sorunlar bulunduğu, bildirim alan personellerin genellikle istismar konusunda yeterli donanıma sahip olmadığı, çalışanlar için gerekli eğitimlerin ve süpervizyonun sağlanmadığı, uygulamaların standart hale getirilemediği; uygulamada, 183 bildirimlerinde adli süreçler başlamadan inceleme sürecinin başlatılması, ÇİM deki raporların Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ile paylaşılmadığı, kurumlararası koordinasyonun sağlanamadığı tespit edilmiştir.

Önleyici çabaların yetersizliği **mülteci çocuklar** söz konusu olduğunda daha da gözle görülür hale gelmektedir. Mülteci çocuklarla yürütülen çalışmalarda, çocuk evliliklerin kayıt altına alınmaması, bildirim yapılması, çocukların dil bariyerinden dolayı istismarı dile getirememesi, ailelerin istismarı bildirmeme eğilimi, alanda çalışanlarda dil sorunu/tercüman yetersizliği, ailelerin süreçte yeterli desteği alamaması ve yalnız hissetmesi sıklıkla rastlanan olumsuzluklar arasındadır.

Dolayısıyla; toplum merkezlerinin kapatılmış olması ve koruyucu ve önleyici hizmetlere yönelik yerel yönetim mekanizmalarının gelişmemesi, psikolojik/ psikiyatrik tedavinin yetersiz kalışı, multidisipliner bir yaklaşımla konuyu önleyici çalışmanın yapılabilmesi için yapılandırılmış bir okul sosyal hizmetinin olmaması, eğitim tedbiri uygula-

maları konusunda sorun yaşanması, çocukların okula kazandırılması konusunda yeterli mesleki çalışmaların yapılmaması, gizliliğe uygun davranılmaması ve çocuğun etiketlenmesi, okul ve/veya şehir değiştirmek zorunda kalma ve sorunların ağırlaşması, çocuk izlemindeki eksiklikler, gebe çocukların bildirim korkusu ile sağlık kurumuna getirilmemesi, izlemedeki eksikler nedeniyle çocuğun sistem içine girememesi ve çocukların hayatını tehdit eden ihmallerin ortaya çıkması, gebeliğin sonlandırılmasında sağlık sistemindeki engeller ve bilgi eksikliği ile mücadele edilmeksizin çocuk cinsel istismarının önlenmesi mümkün olmayacaktır.

Çocuk cinsel istismarının tespitinde, önlenmesinde önemli noktalarda bulunan profesyonellerin tespit için gerekli bilgiye erişemediği ve bildirim süreçlerinde yaşanabilecek güçlükler konusunda desteklenmesine ilişkin de önemli sorunların mevcut olduğu hatta bir çok bildirim sürecinin sonunda bildirim yapan kişinin büyük bedeller ödediği görülmektedir. Bu sorunlarla uğraşmak çalışanların güvencesizlik, örgütsüzlük, meslek sınırlarının yöneticilerle ihlal edilmesinin önlenmesi sorunlarından bağımsız düşünülemez. Çünkü iş güvencesi olmayan bir çalışan cinsel istismarla mücadele sürecinde kendisini daha da yalnız ve güçsüz hissedebilir, psikologların ve sosyal çalışmacıların meslek yasalarının bile bulunmadığı, sendikalaşma oranlarının her geçen yıl düştüğü bir kamusal sistemde bildirim yükümlülüklerini gerçekleştirmek giderek güçleşmekte bu durum önleyici çalışmalar yürütülmesinin önünde engele dönüştüğü ölçüde cinsel istismar vakalarının artmasının nedenlerinden birine dönüşmektedir. Bunun yanı sıra eğitimin niteliğinin her geçen gün düşmesi nedeniyle özellikle mesleğe yeni başlayan sosyal hizmet uzmanı, psikolog, hemşire, doktor, öğretmen gibi meslek gruplarında sahip oldukları haklar, çocukla ilgili yasal düzenlemeler, uygun yönlendirme kanalları,

çocuğa yönelik şiddet gibi konularda yeterince bilgi sahibi olmadığı, karşılaşılan sorunların çözümünde etkisiz ve edilgen kalabildikleri gözlenmektedir. Bunun yanında çocuklarla ilişkilenen kurumlarda vaka toplantıları ve süpervizyon gibi çalışma pratikleri de eksiktir.

Medyada cinsel istismar haberleri verilirken istismara maruz bırakan kişinin baskın ve güçlü taraf olarak; istismara maruz bırakılan kişininse güçsüz, yalnız ve çaresiz taraf olarak sunulması, istismara maruz bırakılan ve istismara maruz bırakan bireylerin cinsiyet, yaş, sosyoekonomik düzey, ruh sağlığı durumu gibi kısıtlı kalıp yargılar içerisinde ele alınması, geçerliliği tartışmalı olan belirli risk grupları üzerinden istismarın hayatın her alanında karşımıza çıkabileceği gerçeğini göz ardı edilmesi, kimi zaman vaka medyada yer alırken kişi ve yer tanımlayıcı bilgilerin yer alması ve çocuk görsellerine yer verilmesi koruyucu çalışmaları sekteye uğratmaktadır. Bu nedenle, yalnızca istismar konulu haberlerin medyada bulunması değil, koruyucu ve önleyici unsurların da haberlerin içerisinde yer alması, haber alma hakkının yurttaş hakkı olduğunun unutulmaması, haber yasağına karşı ortak mücadele yürütülmesi, çocuk odaklı ve hak temelli bir habercilik anlayışının geliştirilmesi gerekmektedir.

Hukuk alanında; Koruyucu ve destekleyici tedbirlerin uygulanması esastır. Bunun için, çocuğun gelişiminin desteklenmesi, davranış veya dürtü kontrolüne yönelik rehberlik hizmetleri, sosyal ve kişiler arası ilişkilerin geliştirilmesi ve iyileştirilmesi, alkol ve madde kullanıma ilişkin müdahaleler, ruh sağlığı tedavi ve rehabilitasyonu, fail çocuk evlenmiş ise evlilik, aile içi iletişim, çocuk bakımı ve yetiştirilmesi konularını kapsayacak ve hukuk dışı disiplinlerden oluşturulacak bir vaka izleme ekibi tarafından uygulanacak güvenlik tedbirlerinin uygulanması önemlidir.

Cezaların ağırlaştırılması fiilen cezasızlığın

daha da artması anlamına gelmektedir. Bu nedenle konu kamuoyunun gündemine geldiği her seferinde olduğu gibi ceza artırımını önleyici bir çalışma gibi sunmak yerine koruyucu, destekleyici ve önleyici tedbirlerin uygulanması ve kanun hükümlerine eklenmesi gerekmektedir. Çocuklara ilişkin düzenlemeler ve hükümler mevzuatta dağınık halde bulunmaktadır. Mevcut Çocuk Adalet Sisteminde çocuğun korunabilmesi ve ikincil mağduriyetin giderilebilmesi için mevcut yetişkinlere ilişkin adli sistem ve adliye binaları dışında çocuklara özgü, çocuk dostu, çocuğun insan haklarına odaklı ve onarıcı adalet ilkeleri doğrultusunda oluşturulmuş fiziki mekanlar son derece yetersizdir. Cinsel istismara maruz kalan çocuğun ifadesi, yasa gereği tek seferde alınmalıyken defalarca ifade vermek zorunda bırakılmak çocukların travmatik biçimde etkilenmesini artırmaktadır. Çocuk Koruma Kanununun 6. Maddesinde yer alan bildirim yükümlülüğüne ilişkin bilgilendirmelerin okul, işyeri ve medya aracılığıyla yaygın biçimde yapılması gereklidir. Çocuk Adalet Sisteminde çocukla çalışanların Çocuk Hakları, Toplumsal Cinsiyet Ayrımcılığı, Çocuk Psikolojisi ve İletişim Teknikleri gibi temel konulardaki eğitim eksiklikleri uygulamadaki hataların önemli nedenlerinden biridir.

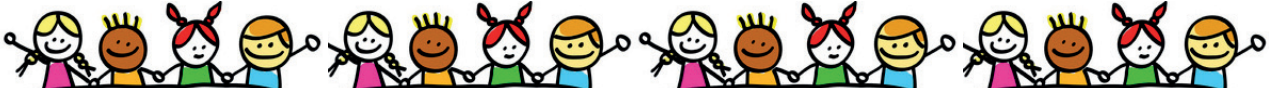
ÖNERİLER

Çocuğu ihmal ve istismardan koruyucu önlemler;

Riski fark etmek ve gerçekleşmeden önlemek üzere oluşturulmuş bir erken uyarı sistemi oluşturulmalı;

İhmal ve istismar şüphesi halinde bildirim yapılmalı ve etkin soruşturma yapılmalı; istismara maruz bırakılan çocuğun tedavi ve izlemi sağlanmalı; çocuk ve bakımını üstlenenlere gereken desteğin sağlanması için sosyal programlar oluşturulmalıdır.

Bildirim Süreci İle İlgili Öneriler

İl ve ilçelerde bildirim mekanizmaları oluşturulmalı; yerel yönetimler esas alınarak hizmet içi haritalandırma ve aktiflik durumları çıkarılmalı; vaka yönetimi için yol haritası çizilmeli; çocuklar için erişimi kolay ihbar hattı oluşturulmalı; suç duyurusu sağlık, eğitim, sosyal hizmetler gibi kurumlar arasında standart esaslar belirlenmeli; hem çocuğun hem uzman personelin bedensel ve ruhsal sağlığının korunmasına yönelik yasal süreç etkinleştirilmeli; vakalarda çocuğun ruh ve beden sağlığını koruyacak şekilde süreç yöntemleri oluşturulmalı; cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar ve istenmeyen gebelikler için önlem alınmalı ve müdahale planı oluşturulmalı; yaşanan vakalara ilişkin veri tabanı kurulmalıdır.

Bildirim Sonrası Yaşanan Sorunların Çözümüne Yönelik Öneriler

ÇİM'ler her ilde kurulmalı ve koşulları iyileştirilmeli; ÇİM yönetmeliği bir an önce çıkarılmalı; tüm ÇİM'ler de işleyişin aynı olması, yeterli personelin çalışması sağlanmalı; bildirim sonrası çocukların ÇİM'e, Çocuk Şube'ye götürülürken profesyonel bir meslek elemanının eşlik etmesi sağlanmalıdır.

Aileler ile grup çalışmasına yönelik modül çalışmaları geliştirilmeli; gerek davaların takibi gerekse avukat atamaları konusunda Barolardan ve Çocuk Hakları Merkezlerinden destek alınmalı; istismara maruz bırakılan çocuğun rehabilitasyonu sağlanmalı ve sonrasındaki takip sürecinde kurumların görev ve sorumluluklarını belirleyecek bir yönetmelik çıkarılmalıdır. Çocuğun takibi sürecinde ruh sağlığı hizmetlerinin bütüncül ve sürekli olmasını sağlayacak önlemlerin alınmalı; bu alanda çalışan tüm kurum ve kuruluşların görev tanımları belirlenmeli;

her kurumun buna uyması için ortak eğitimler planlanmalı; vaka yönetim sistemi uygulanmalı; meslek elemanlarının meslek ile ilgili bilgi donanım ve deneyim açısından güçlendirilmeli; kuruluşlarda çalışan meslek elemanı sayısı artırılmalı ve mesleki olarak güçlendirilmeli, süpervizör atanmalı; yazışmalarda vakit kaybını önlemek için otomasyon sistemi oluşturulmalı; adli ve kolluk birimine yeterli personel istihdam edilmeli; cinsel istismar sonucu sonlandırılması planlanan gebelikler ile ilgili aile ve sağlık kuruluşu; kurum ve sağlık kuruluşu arasında kolaylık sağlayan yapı oluşturulmalı; alanda çalışanlara standardize edilen formlar ve kullanım kılavuzları hazırlanmalıdır.

1. Çocuklara Yönelik Cinsel İstismarın Önlenmesi ve Çocukların İstismardan Korunmasına Yönelik Öneriler

- Ayrım gözetmeksizin tüm çocukların yaşama, korunma ve katılım hakkını gözetken, çocukların ihmal ve istismarından etkili şekilde korunmasını sağlayan bir çocuk politikası oluşturulmalı ve etkin bir çocuk koruma kanunu hazırlanmalıdır.
- Koruyucu önleyici çalışmaların ne olduğu, nasıl yapılacağı, hangi kurumlarca yürütüleceğine ilişkin yönetmelik çıkarılmamıştır.
- Çocuklara, alanda çalışan profesyonellere, çocuk savcılar ve çocuk hâkimlerine, çocukla temas halinde çalışanlara; istismar ve yönlendirme mekanizmaları hakkında eğitim verilmelidir.
- Mülteci ve sığınmacı çocukların ihtiyaçları konusunda modül hazırlanmalı ve ilgili birimler bilgilendirilmelidir.

- Çocuğun yüksek menfaatine aykırı olabilecek bilimsel alt yapısı olmayan 'manevi rehberlik' gibi oluşumların engellenmelidir.
- Disiplinler arası işbirliği ile yapılan gönüllü çalışmalar için işbirliğinin temel ilkeleri belirlenmelidir ve disiplinlerin birbirlerini tamamlayan, destekleyen nitelikteki çalışmaları ön plana alınmalıdır. Okul ve 1. Basamak sağlık kuruluşlarında erken uyarı sistemi kurulmalıdır.
- Cinsel istismar kapsamının toplumun tüm kesimlerince net olarak bilinmesinin sağlanması; özellikle gri alanlarda farkındalığın artırılması, çocukların doğal ortamlarında daha etkin korunmasını sağlayacaktır.
- Çocukların ve ailelerin okullar vasıtasıyla istismar ile ilgili bilgilendirilmesi mümkündür. Bunun için öncelikle okul psikolojik davranışlarının etkin katkısı tespit edilebilir.
- Tüm okullarda PDR'cilerin yanı sıra psikolog ve sosyal hizmet uzmanları ve sağlık personelinden oluşan ve disiplinler arası çalışmalara olanak tanıyan birimler oluşturulmalıdır.
- Özellikle kadını güçlendiren çalışmalar planlanmalıdır.
- Yerel yönetimlerde çocuk istismarı ile ilgili birim oluşturulmalı, toplumsal cinsiyet ve cinsel eğitime yönelik ailelere mahallelerde farkındalık seminerleri verilmeli ve bilinçlendirme faaliyetlerinin oluşturulmalıdır.
- Çevrimiçi cinsel istismar ile ilgili çocuğa ve ailelere yönelik farkındalık eğitimi; internet kullanımına ilişkin çocukları koruyacak önlemler alınmalıdır.
- Kentlerde, mahallelerde öğretmen, PDR'ci, hukukçu, veli ve bunun gibi bileşenlerden oluşan çocuk istismarı ile mücadele platformları oluşturulmalıdır. Çocuklar için hep birlikte sloganı ile 'istismar ile mücadele' başlıklı farkındalık oluşturacak spot, özellikle sosyal medya videolarının oluşturulmalıdır.
- Sağlık bakanlığı ve MEB arasında imzalanan okulda sağlığın korunması ve geliştirilmesi projesi hayata geçirilmelidir. İstismar ile mücadelede öğretmen, öğrenci ve veliye ulaşacak bir olanak olarak bu projenin kullanımı sağlanmalıdır.
- Aile ve çocuk eğitimlerinde eğitimlerin disiplinler arası etkileşimlerle, bütünlükçü bir yapıda eğitimin sunulması sağlanmalıdır.
- Çocuk cinsel ihmalinin bireysel ve kamusal düzeyde cinsel istismarın önünü açtığı bilgisinin yaygınlaştırılması sağlanmalıdır.
- Sivil toplum örgütlerinin (meslek örgütleri dahil) savunuculuk kapasiteleri geliştirilmelidir.
- Bürokratik işlemlerin azaltılması için çocuk koruma alanında çalışan profesyonellerin ortak bir çatı altında toplanması sağlanmalı ve üniversite hastanelerinde örnekleri bulunan çocuk koruma merkezleri modelinin tüm illere ve hastanelere yaygınlaştırılmalıdır.
- İstismar ile ilgili eğitimlerin içeriği ve verilmiş biçimine ilişkin asgari sınırlar çizilmeli ve bu yönde eğitimler verilmelidir.
- Medyada istismar ile ilgili bilgilendirici mesajların verilmelidir.
- Medyada kullanılan dilin yeniden inşa edilmeli, medya izleme grubu oluşturulmalı, kullanılacak dile ve görsellere ilişkin etik normlar oluşturulmalı ve konuya müdahil olunmalıdır.

2. Profesyonellerin Güçlendirilmesi için Öneriler

- İşyerinde yaşanan, sistem kaynaklı olan “mesleki sınırların ihlali”, “iş hayatında yaşanan mobbing” ve “güvencesizlik” gibi sorunların çözümü için “Çocuklar İçin Hep Birlikte”nin iş yeri ve sistem kaynaklı yaşanan sorunlarda bir destek mekanizması işlevi görmesi,
- Mesleğe yeni başlayan sosyal hizmet uzmanı, psikolog, hemşire, doktor, öğretmen gibi meslek gruplarının; sahip oldukları haklar, çocukla ilgili yasal düzenlemeler, uygun yönlendirme kanalları gibi konularda yeterince bilgi sahibi olması, meslek elemanlarının çocuk haklarına dair mevzuat ve uygulamalar ile kendi özlük ve yasal haklarına dair bilgileri edinebilmesi için kurum içi ve dışı eğitim hizmetlerinin aktif olarak sağlanması,
- Çocukla çalışması olası tüm meslek gruplarının lisans eğitimlerinde çocuğa yönelik şiddet konusunun var olmasına yönelik girişimlerin olması,
- Vaka toplantıları ve süpervizyon gibi çalışma pratiklerinin geliştirilmesi,
- Çocuklarla çalışan sosyal çalışmacılar ve psikologların meslek yasalarının olmaması, hem meslek icrasındaki sınırların ve sorumlulukların belirlenmesinde hem de çalışanın yasal haklarında kısıtlamalara neden olduğu için “meslek yasası” oluşturulması için mücadele edilmesi,
- Meslek örgütleri ve oluşum içindeki çalışanlarla, dayanışma ve birlikte çözüm yolları üretmek,
- Çalışanın mesleki ve kendine bakım becerilerini geliştirebileceği süpervizyon, grup ya da bireysel destek çalışmalarının, “öz bakım (self care)” çalışmalarının yapılması ve bunun kurumlar tarafından karşılanması için çaba sarf edilmesi,
- Çocuklar İçin Hep Birlikte Oluşumu içinde süpervizyon, grup ve/veya bireysel destek mekanizmalarını örnek için adım atılarak SHUDER, TPD, TODAP, TTB gibi meslek örgütlerinden destek alınarak farklı illerde çalışanlar için bu hizmetlerin sağlanması,
- Çocuğa yönelik cinsel istismarın toplumsal cinsiyet, cinsellik ve beden algısı konularından ayrı düşünülmemeyeceğini, dolayısıyla bu konulara özel hem devlet kurumlarında hem de sivil toplum örgütlerinde eğitimler düzenlenmesi,
- Süpervizyon, eğitim, grup ve bireysel destek hizmetlerinin ana dile uygun olarak sağlanması ve gerektiğinde çeviri desteğinin de sürece dahil edilmesi,
- Çalışmalara dahil olacak engeli bulunan çalışanlar için ihtiyaç duyulan uyarlamaların; işaret dili, online dökümanlar vb. sağlanması,
- Çocuğa yönelik koruyucu mekanizmaların uygulanması için çalışanlar olarak bulunduğumuz kurumlarda ve bu oluşum içinde hep birlikte hareket ederek bir kamuoyu sesi ve baskısı oluşturmak, her türlü medya kaynağını kullanmak,
- Okullarda çocuğa yönelik cinsel istismar olgularının tespiti ve bildirim sürecinin yönetilmesinde -öğretmenlerin uzmanlık alanı olmaması dolayısıyla- sorunlar yaşanabildiğini bilmekteyiz. Bu bağlamda bir uzmanlık alanı olarak okul sosyal hizmetinin uygulamaya geçirilmesini sağlamak amacıyla girişimlerde bulunması,

Türkiye Kadın Buluşması Üzerine Deneyim Tek Başına Olmaz, Kadınlar Birlikte Güçlü!

Mihriban Yıldırım

Trabzon SES Şube Kadın Sekreteri

Türkiye kadın hareketinin tarihi anlarından birine tanıklık etmenin ve bu tarihin bir öznesi olmanın heyecanını ve deneyimini paylaşmaya çalışacağım. Sendikasında, iş yerinde, evde, sokakta hayatın her alanında emeğine, bedenine, yaşam hakkına sahip çıkan tüm SES'li kadınlar bu anın parçasıydı aslında.

'2019 kadınlarla başladı, artık daha birlikte ve daha güçlüyüz'

165 kadın ve lgbti+ örgütünün çağrısıyla, 'Türkiye Kadın Buluşması' 5-6 Ocak'ta İstanbul Beşiktaş Fulya Sanat Merkezi'nde gerçekleşti. 40'a yakın ilden 1000'e yakın kadın 'Haklarımız, hayatlarımız ve kazanımlarımız bizim' diyerek bir araya geldik. İki gün boyunca en baskın olan duygu, birlikte güçlü olduğunu bilen kadınların farklılıklarından beslenerek birlikte mücadele edecek kanalları artırması ve iletişim ağının güçlendirilmesi isteği idi.

Heyecanlıydık çünkü ilk defa böylesine kitlesel bir buluşmada tüm farklılıklarımızla yan yanaydık. Birbirini tanıyan, tanımayan, örgütlü, örgütsüz, farklı illerden farklı hayatlardan 1000'e yakın kadın bir aradaydık. Her birimizin geçmişten bugüne mücadelesi ve isyanı olan Türkiye kadın hareketinin potansiyeli ve gücü salonu aşyordu elbette. Bu potansiyelimizin gücü belki de coşkumuzun, heyecanımızın kaynağıydı. Bir araya gelişlerimizi artırabilecek bir başlangıç yapmıştık.

Kadın hareketi ortak mücadele çizgisini yaratıyor...

Kadın hareketi olarak özellikle AKP iktidarının kadınları hedef alan politikalarına karşı ortak hareket etme, ortak söz söyleme konusunda bir çizgi yaratmayı başarabildik aslında. Kazanılmış haklarımıza yapılan saldırılardan kadına yönelik şiddete, kadın cinayetlerine, cinsiyetçiliğe, bedenimize, hayatımıza ve haklarımıza yapılan saldırılara karşı Türkiye'nin dört bir yanında ortak hareket edebilmenin zeminlerini yaratabildik. Egemen ve ortak bir akılla üretilen kadın düşmanlığı hayatın her alanında karşımıza çıkıyor. Üstüne üstlük adına ne diyeceksek diyelim, yönetimin tek adamın iki dudağı arasına sıkıştığı yeni rejim kendini kadın düşmanlığıyla inşa ediyor. Yargısından, eğitime, sağlığına, emek rejimine kadar hayatımızdaki kuşatmayı kırmak zaten ortak mücadeleyi gerekli kılıyorken sistematik olarak dört koldan hayatımızı saran saldırılara karşı kadınların kendi gündemlerini yaratması, mücadelesini büyütme ve ortaklaştırma ihtiyacı yaşamsal bir önem arz ediyor. Türkiye kadın buluşması böylesi bir tarihi anda gerçekleştirilmiş oldu.

Sendikal mücadelenin krizi ve kadınların ilham veren potansiyeli

Sendikalı kadınlar olarak bizler de yıllardır kadın platformları içinde yürütülen ortak kadın mücadelesinin parçası olurken, çalışma hayatındaki haklarımızdan sendikal

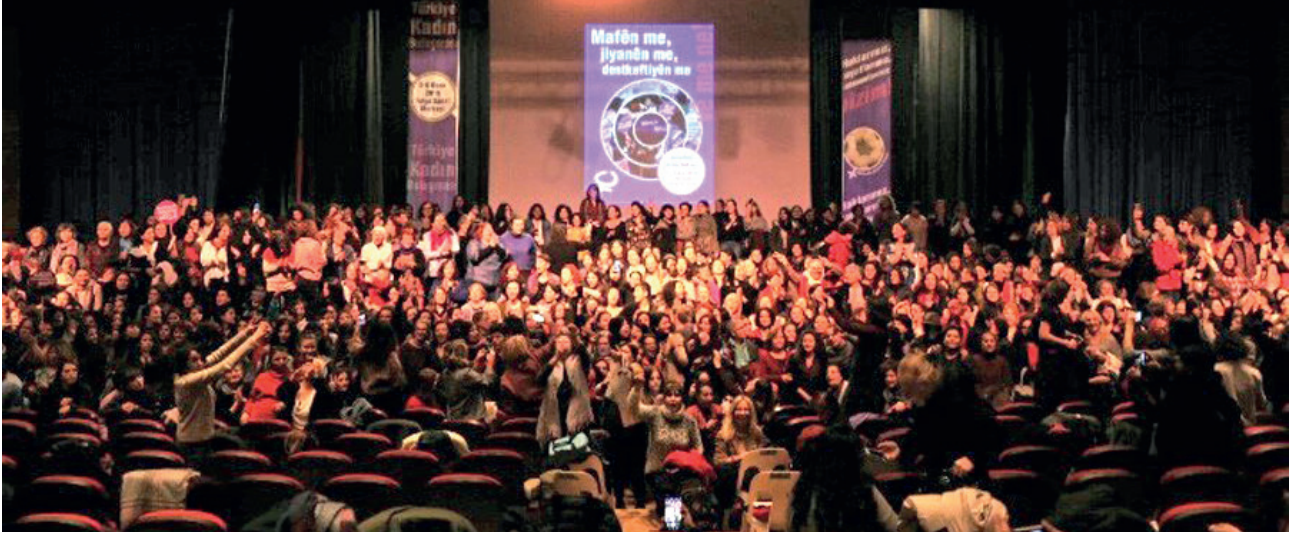

örgütlenme haklarımıza kadar kamuda çalışan kadınların mücadelesini yürütüyoruz. Kamu çalışma rejimi dönüşürken bundan en çok kadınlar etkileniyor çünkü çalışma rejimi güvencesizlik ekseninde dönüşürken, kadınlara güvencesizliğin cinsiyetçilikle katmerlenmiş biçimleri dayatılıyor. Kadının asli rolünün aile içinde olduğu her fırsatta dile getirilirken iş ve aile dengesini bozmayacak düzenlemeler kadınlara lütuf gibi sunuluyor. Kadının aile içinde kocaya, babaya tabi rolü vurgulanırken bir yandan da ev içinde harcadığı emek görülmemeye devam ediyor. Kamuda istihdam biçimleri değişirken, 657'ye tabi memurların görece güvencesi devam ediyor! Kamusal hizmetlerde de kadrolu güvenceli çalışma biçimi yerine, geçici- yarı zamanlı-sözleşmeli-evden çalışma gibi güvencesizlik tipik çalışma biçimi haline getiriliyor. OHAL sonrası KHK'lerle başlayan haksız hukuksuz işten çıkarmalar güvenlik soruşturmaları ve mülakatlarla devam ediyor. Aslında kamuda çalışan kimse eğer bir çıkar ağı içinde değilse kendini güvende hissetmiyor. Bir yandan kamu dönüşürken bir yandan da sendikal mücadele de bunun krizini yaşıyor. Mevcut mücadele yöntemleri kamu çalışanlarının haklarını savunmada yetersiz kalırken, kadınlar olarak sendikal alanda biriktirdiğimiz mücadele de bundan haliyle etkileniyor. Ancak kadınların var olan sınırları aşabilecek potansiyelleri de bunun

imkanları da var. Sendikaların yeniye uygun mücadele yöntem ve biçimlerinin sancılarını çektiği bir dönemde kadınların ilham verici güçleri ve meşrulukları yeniye dair bir yol açıyor. Kadın hareketiyle ortak mücadele zeminlerinde buluşuyoruz, sendikalı olsun olmasın tüm kadınları kapsayan ve iş yerinin de dışına uzanan kapsayıcı bir kadın mücadelesinin parçasıyız, sendikaların sınırlarını mücadeleyi büyütecek şekilde aşıyoruz.

İşyerinde, evde, sendikada kadınlar eşitlik mücadelesinden vazgeçmiyor!

Kadınların ev içi rollerine yapılan vurgu, buna uygun politikalar ve toplumsal cinsiyet eşitsizliği bir yandan mücadele dinamiği olurken bir yandan da kadınları eve sıkıştırıp bedenlerini, emeklerini denetim altında tutma imkanı yaratıyor. Sadece evde değil kamusal alanda da toplumsal cinsiyet eşitsizliği, şiddet hüküm sürerken, özel alan kadınları denetlemenin temel alanı olarak işlev görüyor. Günlük pratiğimiz bunun aksini söylemiyor. Sendikalarda yönetimlerin belirlenmesinden, hareket alanına kadar erkeklerin kadınlardan avantajlı olduklarını görüyoruz. Kadınların ev, iş, aile sorumlulukları nedeniyle sendikalardaki hareket alanları da kısıtlanıyor. Kadınların kendi gündemlerini yaratmadığı, kendi ihtiyaçlarıyla örgütlenmediği bir sendikal mücadele düşünülemez.

Erkek egemenliği işyerlerinden sendikalara kadar varlığını gösterirken buna karşı kadınların varlığını, söz hakkını, eşitlik mücadelesini büyütüyoruz. Bu da kadın emeği, kadın bedeni ve cinselliği mücadelesinin ayrılmaz bağlarının, ortak kadın mücadelesinin önemini bir kez daha gösteriyor.

Buluşmadan 14 Şubat eylemlerine ve 8 Mart'a...

Türkiye kadın hareketinin ortak akıl oluşturma ve var olan iletişim kanallarını artırma iradesiyle gerçekleştirilen buluşmada ilk gün il aktarımları sonrası, ikinci gün atölye ve tartışmalarla birlikte hazırlanan sonuç metninde illerde 'kadınlar birlikte güçlü' buluşmalarının artırılması, 8 Mart grevine ses verme, 14 Şubat'ta eşitsiz aşka ve meşrulaştırdığı erkek şiddetine karşı eylem ve etkinlikler en somut gündemler olarak öne çıktı. 14 Şubat'ta birçok ilde kadınlar 'aşkın kanunu yeniden yazıyoruz' diyerek sokağa çıktı, öldüren sevgiye meydan okudu. 8 Mart'ta kadınlar Türkiye'nin dört bir yanında krize, savaşa, şiddete, eşitsizliğe karşı erkek egemenliğiyle, faşizmle, sermayeyle uzlaşmayacaklarını haykırdı.

Buluşmada tartışıldığı üzere, uluslararası kadın grevine yalnızca sendikalı işçi ve işveren arasında, işçinin üretimden gelen gücünü kullandığı bir araç olarak değil hayatın her alanını üreten kadınların hayatı durdura-bilecek gücünü gösterebileceği, ataerkiyle iç içe geçen erkek egemenliğinin temellerini oluşturan neoliberal sermaye düzenine karşı kadınların yıkıcı ve dönüştürücü güçlerinin dalga dalga yayıldığı bu harekete bizler de ses vererek 'kadınlar durursa dünya durur' dedik. Ortak grev metni, ortak materyaller 8 Mart alanlarında, kürsülerde uluslararası birlikteliğimize, gücümüze birer selamdı.

İstanbul 17. Feminist Gece Yürüyüşüne uygulanan şiddete, saldırıya rağmen kadınların isyanı susturulamadı. Hayatlarını kuşatan, kısıtlayan yasaklara meydan okuyarak gelen kadınlar yine yasak tanımadı. Kadınların mücadelesi bizzat tek adam tarafından "ezanı protesto ettiler" diyerek hedef gösterildi, Ankara'da yürüyüşe katılan kadınlara soruşturma açıldı, İzmir'de üniversiteli kadınlar gözaltına alındı. Çeşitli engellemeler, polis şiddeti, soruşturmalar, hedef göstermeler bizleri yıldırmadı, yıldıramaz da. Çünkü artık kadınlar daha birlikte, daha güçlü!

Biz hayatı istiyoruz. Hayatı dönüştürmeye, dünyayı yerinden oynatmaya devam!

Kadınlar birlikte güçlü!

ŞİDDET DÖNGÜSÜ VE SAĞLIKTAKİ ŞİDDET

Nilgün Kutay

Anadolu SES Şube Kadın Sekreteri

Bir annenin çığılığı düştü aklıma. “Benim oğlum daha çocuk! Koymayın o kara toprağa. O daha çocuk, çok korkar o karanlıktan” Hiçbir yasa hiçbir hukuk bu çığılığı dindiremez. Bu ananın yanına gitsek ve şöyle desek: İşçilerin iş kazalarına uğramalarını önlemek amacıyla güvenli çalışma ortamını oluşturmak için alınması gereken tedbirler dizisine “İş Güvenliği” denir. Bumerang misali söyleyenin elinde ucu kıvrık bir yalandan öte bir şey değil. Bir dizi setinde elektrik akımına kapılmış bir “çocuk” ya da yerin metrelerce altında bir “baba” veyahut uzun saatler süren bir nöbetin ortasında bir barbarın öfkesiyle hayatından olan sağlık emekçisi. İsimler, meslekler, şehirler değişiyor ama aynı şey tekerrür etmeye devam ediyor. İş kazaları, meslek hastalıkları ve dolayısıyla çalışma ve iş güvenliği, gerek insani ve toplumsal açıdan, gerekse ekonomik yönden çok önemli bir problemdir. Evet, çok önemli bir problemdir. Bunun adı yaşamak. Bundan öte bir hak gelmiyor aklıma. Yaşam hakkı bu hayatdaki en önemli haktır. Ve bu düzen her şeyden önce bunu ihlal etmeye devam ediyor. Uluslararası Çalışma ÖrgütüILO(International Labour Organization) araştırmalarına göre genellikle kazaların sadece 2’si korunması mümkün olmayan kazalar olup, 98’i genel olarak korunulması mümkün olan kazalardır. Bir yanda insan ömrü diğer yanda elde edilecek yüksek kar! Önüne geçemeyeceği tamahkarlıkla sistemin bu kazalara dur demesi çok da mantıklı gelmiyor. İşçi sağlığı ise şöyle tanımlanır; işçi sağlığı bili-

mi; tüm mesleklerde çalışanların sağlıklarını sosyal,psikolojik ve fiziksel olarak en üst seviyede tutmak, çalışma şartlarını ve üretim araçlarını sağlığa uygun hale getirmek, çalışanları zararlı etkilerden koruyarak işin ve işçinin birbirine uyumunu sağlamak üzere kurulmuş bir tıp dalıdır. Gerçek şu ki kanunlara, yasalara, mekanik bildirilere sıkışmış bu kavramları oradan çıkartıp fabrikalara, hastanelere, maden ocaklarına, sokağa, tarlalara taşımak.

Tanımlar yasalara göre teknik tanımlanırken iş cinayetlerinde insanların yaşamlarını kaybetmeleri ülkemizde sadece istatistik veri olarak barındırılmakta zaman zamansa işverenin mağduriyetine işaret eden söylemlerle yaşanan cinayetler ve iş kazaları kılıflara büründürülmektedir. İş Güvenliği ve Sağlığı Kanunu (6331) 20 Haziran 2012 de kabul edilmiştir. Uygulamada kim zaman yok hükmündedir. Bize düşen şey insan hayatın bir istatistik veri olmadığını patronlara, çok uluslu şirketlere, devlete kabul ettirmektir.

İşçi sağlığını bilim olarak tanımlayan sistem, bilimi üretenlerin de sağlığının korunması gerektiğini çoğu zaman atlarken son zamanlarda sosyal medyada ve haber bültenlerinde sağlık çalışanlarına yöneltilen şiddetin nedenleri hala konuşulmamakta ve sadece teknik tanımlarla anı kurtarmaya yönelik çözümlerle görmezden gelinmektedir. Fiziksel olarak güvenli alanlarda çalışan sağlık çalışanlarının ergonomik sıkıntılarının

yanı sıra şiddete uğrama, hayatını kaybetme olasılığı çalıştıkları alanlardır. Sağlık çalışanlarının şiddete daha çok maruz kalmasının sosyolojik nedenlerini bir yana bırakırsak teknik sebepleri şunlardır:

- acılı ve ızdıraplı kişilerle doğrudan iletişim kurulması
- duygusal dengesizliği olan şaşkın kişilere hizmet vermek zorunda kalması
- tanı ve tedavilerin izole alanda gerçekleştirilmesi (hasta mahremiyeti)
- fiziksel kontak
- uzun bekleme saatleri, personel yetersizliği ve bilgilendirmedeki aksamlar

Tıp fakültesinde bir doktor adayına ilk öğretilen şey nasıl hayat kurtaracağı ya da kalp masajının nasıl yapılacağı değildir; ilk öğretilen şey “pimum non nocere” yani “önce zarar verme.” Kadın doktora şiddet görüntüleri güvenlik kameralarına yansıdı! İnternet sayfalarına düşen, tıklanması için dramatize ettiğini düşünen sayfa editörünün kurnazlığı kadar önem arz ediyor. Onun için bir önemi yok aslında bir sağlık çalışanına

uygulan şiddetin aynı zamanda bunun bir kadına yönelmiş olmasının. Kaç kere tıklanmış olmasına bakar o sadece. İlk yapılması gereken şey bunu tüm topluma öğretmek gerek. “Primum non nocere” iyi bir sağlık hizmeti istiyorsan önce doktoruna, hemşirene, sağlık emekçisine zarar verme! Sağlıkta şiddetin önlenmesi ile ilgili 5 Kasım 2018’de kabul edilen torba yasaya göre sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan personele karşı görevleri sebebiyle kasten işlenen suçlardan şüpheli olanlar, kolluk görevlilerince yakalanacak ve gerekli işlemleri yapılarak Cumhuriyet başsavcılığına sevk edilecek deniyor. Yine bu torba yasada Cumhuriyet savcısı adli işlemleri yerine getirecek, bu suçluların soruşturmasında kolluk tarafından müşteki, mağdur veya tanık olan sağlık personelinin ifadeleri iş yerlerinde alınacak. Bu hükümler özel sağlık kurum ve kuruluşlarında görev yapan sağlık çalışanlarını da kapsayacak deniyor. Fakat uygulanmayan yasalarla şiddet gündün güne tırmanıyor. Örneğin en sık karşılaşılan sözel şiddetin bir bildirim sistemi ve cezası yok. Şiddet bildirimleri sadece dışarıdan geldiğinde şiddet olarak tanımlanıyor. Mobbing, taciz, psikolojik şiddet şiddet olarak kabul edilmiyor.

SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM PROGRAMI YILLARDIR ŞİDDET ÜRETİYOR

Sağlık sistemi komada

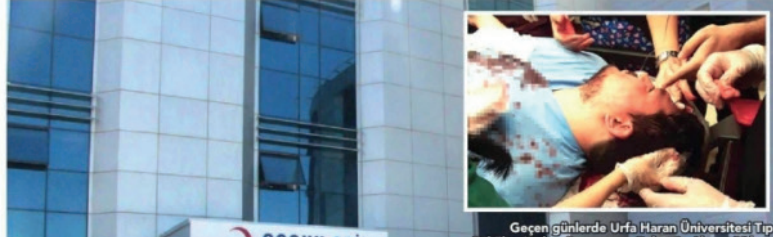
Mustafa
Kömüş

mustafa.k@birgun.net
@mustafakomus

A KP iktidarının "çağ atlatık" iddiasında bulunduğu Sağlıkta Dönüşüm Programı'nın hayata geçirilmesiyle sağlık alanında yaşanan şiddet daha da arttı. Sadece Sağlık Bakanlığı'nın "Beyaz Kod" hattına son 5 yılda, 46 bin 361 sağlık çalışanı şiddet nedeniyle başvuruda bulundu. Başvuranların 27 bin 332 hekim, 19 bin 29'u diğer sağlık çalışanları. Sağlık Bakanlığı'nın 2017 verilerine göre ise 13 bin 681 hekime şiddet vakası yaşanırken bunlardan yalnızca 397'sinde hapis cezası verildi. Türk Tabipleri Birliği'ne (TTB) göre bu

Hekimlerin iktidar tarafından itibarsızlaştırılması, cezasızlık ve sağlıkta dönüşüm politikaları gibi nedenler, şiddetin dönme ermemesinin en önemli faktörleri olarak dikkat çekiyor. Sistemden şikâyetçi olan kimi yurttaşlar, sorumlunun hekimler ve sağlık çalışanları olduğunu sanıyor

Geçen günlerde Urfa Haran Üniversitesi Tıp

Şiddetin fiziksel olarak belgelendirilmesi ile ancak fiziksel darp ve hayat kayıplarıyla söz konusu hale geliyor. Şiddete uğrayan sağlık çalışanında ruhsal ve fiziksel açıdan kayıplar görülmeye başlanıyor ve değersizlik hissi ile devam eden tablolar güvensizlik ve iş barışını da etkileyen bu durumda yaşanmaya devam ediyor. Ve çalışılan kuruma güven azalıyor. Korunamama fikri çalışmada yaptığı işe ve çalıştığı kuruma öfkeyi de doğuruyor. Aslında şiddet döngüsünden, devlet şiddetinden ve güvencesizlikten bahsetmenin tam da zamanı.

Şiddet döngüsü şiddetin aşamalarını ve şiddet gören ve gösteren tarafın hukukunu anlamamız bakımından da önemli bir şeye işaret eder. Toplumun dinci, gerici politikalarla gerilediği ve şiddet dilinin hayatlarımıza hakimiyet kurduğu bir alanda hizmet vermek ve hizmet alanında verilen işe saygı duyması gerektiğini anlaması ve karşısındaki ile empati kurması git gide zorlaşıyor. Başka bir yönüyle de bilimsel tıbbi alternatifleştirilmeye çalışan dinci gerici uygulamaların yaygınlaşması.

Toplumsal belleklerimizimize kazınan iş cinayetleri, katliamlar, haksız hukuksuz yere işimizden edilmemiz ve bunların hepsinde şiddet gösterenin aklanması da bizi devam eden şiddete karşı duyarsızlaştırmaya başlıyor ta ki yaşamlarımızı kaybedene kadar. Her geçen gün kendi kimliğimizle, bedenimizle çalışma alanlarımızla ve iş güvencemizle sınırlanırken aslında bir çeşit devlet şiddeti gördüğümüzün bile farkında olamıyoruz çoğu

zaman. Şiddet görenin yalnızlaşması da böylelikle toplumsal güvensizliğin dolayısıyla da örgütsüzlüğün önü açılıyor. Böylece işveren istismarı ile devam eden çalışma koşulları ve ihlal edilen iş güvenliği ve işçi sağlığı koşulları oluşuyor.

Peki şiddet gören sağlık çalışanları ne yapacak?

Hukuksal algoritmalar ve tutanak içeriği şiddet gören sağlık çalışanı için ilk adım. Ya sonrası?

Sonrası başka bir hayat mümkün demenin resmi aslında. Birlikte ve yavaş yavaş bir hayatın inşası. Kimsenin kimseyi sömürmediği, insanların savaşların ve sömürünün esiri olmadığı, cinsiyet eşitsizliklerine, dil, din, ırk nedeniyle ötekileştirmeye karşı duran, eşit işe eşit ücret şiarı için mücadele edilebilen, sınıfların ve sınırların kaldırıldığı bir dünya için yan yana olabilmek. Şiddetin toplumsal kıyımdan başka bir şey olmadığını anlamak ve anlatabilmek.

Hep beraber şiddetsiz günlere...

BİR YERDE YAŞAM VARSA ORADA UMUT DA VARDIR

Dr. Semra Güzel

Diyarbakır SES Şube Üyesi

15 Temmuz 2016'daki darbe girişimini bahane eden siyasi iktidar deyim yerindeyse krizi fırsata çevirerek hukuksuzca yayınladığı Kanun Hükümünde Kararnamelerle barıştan, demokrasiden insan hak ve özgürlüklerinden yana tavır almış tüm kesimleri hedefine aldı.

Ülkeyi yönetememe krizini şiddeti yöntem hatta yönetim biçimi haline getirip iç ve dış hukuku bu denli ayaklar altına alması kuşkusuz aciziyetinden ve kendi sonuna her geçen gün daha da yaklaştığını bilmesinden kaynaklanıyordu.

Göz göre göre insanlar bodrumlarda diri diri yakılıyor, toplu katliamlar yaşanıyor, kentler adeta yağmalanıp talan ediliyordu yaşadığımız coğrafyada. Bomba seslerinden uyuymıyorduk, en temel görevi yaşatmak olan sağlık emekçileri görevleri başında katledildiler. Bu süreçte Diyarbakır Tabip Odası Eşbaşkanıydım. Diyarbakır Sur'da çatışmaların yoğun olduğu dönemde ölümler son bulsun diye her gün Belediye binasının önünde arkadaşlarımızla yaşam nöbeti tuttuk. Sur'da yaralılara müdahale için resmi makamlara girişimlerde bulunup onun çabasını verdik. Başta yaşam hakkı olmak üzere en temel hak ihlallerinin son derece yoğun yaşandığı bu süreçte, yaşamak ve yaşatmak için ant içmiş bir hekim olarak sessiz kalmam mümkün değildi.

Tabi bir yandan da fütursuzca hazırlanan KHK listeleri yayınlanmaya devam ediyordu.

İhraç olduğum sabah işyerimdeydim ve hiç olmadığı kadar günaydın, nasılsın mesajları gelmeye başlamıştı. "Hayırdır, bu sabah da mı bir kanun hükmünde kararname var" deyip

espri yapmıştım. 677 sayılı KHK ile haksız ve hukuksuzca yürütülen sürecin binlerce mağdurları arasına ben de katılmıştım.

İhraç edildiğimde Diyarbakır Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nde sevdiğim mesleğim olan hekimlik yapıyordum. Anestezi ve reanimasyon bölümünde asistandım ve uzman olma bir ay kalmıştı. Eğitim hakkım da gasp edilmişti. Bu yaşanan hukuksuzluklar ile mücadele etmek gerekiyordu. Nihayetinde bin bir emekle, çabayla kazanılmış bir mesleğim vardı. Okurken sabahladığım günler, strese girdiğim sınavlar vardı. Meslek yeminimizdeki "Önce zarar verme" ilkesi üzerinden yaptığım, sevdiğim bir mesleğim vardı. İhraç edildikten sonra Diyarbakır'da kaldım ve bunun mücadelesini vermeye devam ettim.

İhraç edildikten sonra doğrusunu söylemek gerekirse , öyle ağır bir psikolojik buhrana kapılmadım. Çünkü bu süreçte yaşadığımız coğrafyada çok daha ağır acılar yaşanıyordu.

İnsanlar canlarını kaybederken bencillik gibi geliyordu benim işimin gasp edilmesine yaşayacağım üzüntü. Fakat KHK'ler sadece ihraç olanları etkilemiyor. Bu kişilerin aileleri ve çevreleri de etkileniyordu. Öğretmenin öğrencisi, sağlık emekçilerinin hastaları etkileniyordu. Yani ihraç edilen her meslek grubunun mesleğinden dolayı muhatabı olduğu halk kesimi de olumsuz etkileniyordu.

Diğer yandan ihraç edildikten sonra kendimi daha özgür hissettiğimi de söyleyebilirim. Çok sevdiğim mesleğimi meslek etiğine uygun özgürce icra edebileceğim bir çalışma ortamım yoktu. Ayrıca sağlık piyasalaştırılıp

4 duvar arasına sıkıştırılmış bir sistem haline getirilmişti. Biz de bu sistemin çarkını çeviren dişlilerden biri haline gelmiştik. En temel insani değerlerin metalaştırılıp hiçleştirildiği, yaşam hakkının açıkça ihlal edildiği bu sistemin evrensel değerlerde demokratikleşip değişip, dönüşmesi gerekiyordu. Bu temeldeki değişim ve dönüşümün mücadelesini vererek gasp edilen haklarımızı geri alacağımıza olan inancım tam.

Hukuksuzca ihraç edilen binlerce emekçinin bu inancını ve umudunu büyüten de kuşkusuz ortak mücadele ve örgütlenme alanlarıdır. Bu süreçte sendika ve odaların birlikte mücadele ve dayanışma açısından ne kadar önemli olduğunu hep birlikte bir kez daha gördük.

En güvencesiz alanlarda, özel sektörlerde dahi çalışma hakkımızı engelleyerek bizi çaresiz bırakmaya çalışan ve 31 Mart yerel seçimlerinde kendi sonunun başlangıcına hızlı bir giriş yapan siyasi iktidar, ömrünü birazcık daha uzatma adına yeni bir hukuksuzluğa daha imza attı.

24 Haziran'daki Genel Seçimlerde Mecliste temsil hakkı kazanan KHK'li milletvekilleri olarak kürsüye her çıktığımızda, her fırsatta gasp edilen haklarımızın hesabını sorduk, hukuk ahlak ve vicdan dışı hazırlanan KHK listelerini-

le yapılan ihraç politikalarını teşhir ettik. Bundan çok rahatsız olmuş olacağız ki 31 Mart yerel seçimlerinde seçilme hakkımızı da aynı hukuksuzlukla gasp ettiler. İhraç edilen emekçileri sahiplenen halk iradesini gasp ettiler.

Bizler biliyoruz ki hiç bir iktidarın gücü halkın iradesinden daha meşru ve güçlü değildir.

Bu gün demokratik siyasetin önündeki en büyük engel olan tecridin yarattığı karanlığı tüm topluma dayatmak isteyen anlayışa Leyla Güven yoldaşımız içine girdiği açlık grevi direnişisiyle tarihi bir cevap verdi. Şimdi barıştan, demokrasiden, insan hak ve özgürlüklerinden yana tavır almış her kesimin Leyla'nın ve cezaevlerinde direnişe geçenler ile dayanışmayı büyütmeye gibi tarihi bir sorumluluğu bulunmaktadır.

Bilimsel ve tarihseldir; gücünü şiddetten, zulümden alan hiçbir diktatör yüreği barıştan, demokrasiden, özgürlüklerden yana cesaretle atanların karşısında duramamış hepsi de aynı karanlık tarihin dehlizlerinde kaybolup gitmiştir.

Her zaman söylediğimiz ve her zaman olduğu gibi

BİZLER KAZANACAĞIZ! VE İŞİMİZE GERİ DÖNECEĞİZ.

SAĞLIKTAKİ DÖNÜŞÜM

KADIN SAĞLIK HİZMETLERİ VE
EBE - HEMŞİRELER İÇİN YIKIMA DÖNÜŞTÜ

Zehra Yiğit

Antalya SES Şube Üyesi

Birinci basamak sağlık hizmetlerinin dönüşümünde kadın sağlığı söz konusu olunca nereden başlamam gerektiğini uzun süre düşündüm. Çünkü kadın demek toplumun yarısı demek. Toplumsal cinsiyet rollerine göre ise toplumun neredeyse tamamı demek. Peki aile hekimliği uygulamasına geçilmesiyle toplumun yarısını oluşturan kadınların hizmet almaları daha mı kolaylaştı? Daha nitelikli hizmet mi almaya başladılar? Kadınlar daha mı sağlıklı oldular? Bu sorunun cevabını sağlık kuruluşlarının koridorlarına ve günlük poliklinik sayılarına bakarak pekala görebiliriz. Aile hekimliği pilot uygulaması 2005 yılında Düzce'de başladı, 2010 yılı sonunda ise artık Türkiye'nin tamamında aile hekimliği uygulaması başladı. Ancak söylememiz gerekir ki aile hekimliği süreci henüz başlamadan birinci basamak sağlık hizmeti veren kurumların içi boşaltılmaya başlamıştı. Çünkü yeni bir düzene geçmek için eski düzeni bozmanız, işlemez hale getirmeniz, böylece yeni düzen için gerekçe ve rıza oluşturmanız gerekir.

Sağlık ocağı sisteminin de her yönüyle kadınların sağlığı açısından mükemmel olduğunu söyleyemeyiz. O zaman da önemli problemler vardı. Örneğin kadınlar üreme çağına gelene kadar çok ta önemsenmiyorlardı. Ancak 15 yaşına geldiğinde 49 yaşına kadar gebelik yönünden sorgular, en azından üç ayda bir ziyaret ederdik. Bekarsa ziyaret ve takibe gerek yoktu. Sağlık ocaklarının en önemli eksiklerinden biri buydu.

Kadın eğer gebeysen, lohusaysa, gebelik planı varsa, korunmuyorsa daha sık ziyaret planlıyorduk. Yazın sıcakta, kışın soğukta baktığımız bölgeye ev gezilerine çıktığımızda aslında bugünlerin iyi günlerimiz olduğunu bilmiyorduk. Muhtemelen evinde ya da işyerinde ziyaret ettiğimiz kadınlar da bilmiyordu. Aile hekimliğine geçilince hem daha fazla ücret alacağız, hem de kimsenin kapısına gitmek zorunda kalmayacağız diye sevinen çoktu. Hele asansörsüz çok katlı binalar yok mu en çok onlar bezdirmişti ebelerin canını. Türkiye'deki aile hekimliği uygulamasının ilk birkaç ayın da biz sağlık emekçileri olarak kazın ayağının reklamlardaki gibi olmadığını anlamıştık. Eskiden sağlık ocakları, AÇSAP merkezleri, verem savaş dispanserleri vardı. Şimdi verem savaş dispanserleri işlevsiz, çoğu yerde de dispanser yok zaten. AÇSAP merkezlerinde jinekolog, pediatrist, diş hekimi, o alanda eğitim almış pratisyen hekim, psikolog, özel eğitim almış ebe, hemşire çalışırdı. 18 yaşına kadar cinsiyet ayırmaksızın herkese, 18 yaşını geçtiyse sadece kadınlara hizmet verirdi. Bu merkezlerin içinde gençlik merkezi adı altında sadece 18 yaş altının danışmanlık hizmeti alabileceği birimler vardı. Rahim içi araç uygulaması için gerekli sertifika eğitimlerini yapar ve kadınlara da etkin hizmet verirdi. Şimdi AÇSAP merkezleri sağlıklı yaşam merkezlerinin içerisinde çoğu şehirde sertifika vermek için gerekli alanında eğitilmiş hekimden yoksun bir şekilde hizmet üretmeye çabılıyor.

Gelelim kanayan yara aile hekimliği sistemine. Eskiden bizlerin sağlık ocağına ataması yapılırken bir bölgeye atanırdık. Sınırlar belliydi. O bölgede ikamet eden herkesten sorumluyduk. Bize kayıtlı değilsin diyemezdik. Baktığım bölgeye turizm sezonu açılırken İstanbul'dan kendi ifadeleriyle "Selamsız" resmi adı sanırım Selami Ali Efendi mahallesinden romanlar gelirdi. Turizm çalışanlarının lojmanları vardı. Hepsini her bahar kayda alır sonbaharda da göç evrakı düzenlerdim. Yasal olarak hizmet vermekle yükümlüydim. Romanların kışın hizmet aldığı Kadıköy 2 No'lu AÇSAP merkezi hala aklımda. Aile hekimliği sistemindeyse nereye kayıtlıysa hizmeti oradan alacak ve takibi orası yapacak. Öyle "ben buraya taşındım bana sen bakacaksın" diyemez, çok istiyorsa evine en yakın merkezdeki nüfusu en az olan hekime toplum sağlığı merkezi tarafından atanarak hizmet alabilir

Sağlık ocağı sisteminde ev gezilerine gittiğimizde daha eve girmeden oturulan semt, binanın girişi, boyaları, bahçe düzeni, evde yaşayanların en azından gelir durumuyla ilgili ve yaşayabilecekleri sağlık sorunlarıyla ilgili fikir sahibi olabiliyorduk. Evin içine girdiğimizde çöplerin toplanmasından, içilen suya kadar gözümüzle görüyorduk. Ailenin

maddi durumuna göre beslenme eğitimi yapabiliyorduk. En mahrem konuları sorabiliydik. Kadına ve çocuğa yönelik şiddeti, cinsel istismarı gözden kaçırmamız daha zordu. Kadın evindeydi, kendine ait mekan da kendisini de daha rahat ifade edebiliyordu. Kadının kendisinden sağlıklı bilgi alamazsak güvendiğimiz bir komşusuna sorabilirdik. Kadına ve çocuğa ayıracağımız süreyi biz belirlerdik. Performans sorunumuz yoktu. Doldurmamız gereken evrak yığını da. Aşıya bakan , aile planlaması hizmetlerine bakan, enjeksiyon, pansuman gibi hizmetlere bakan, şoförümüz , yazışmalara, ayniyattan sorumlu, çevre sağlığı hizmetlerine, poliklinik hizmetlerine , temizlikten sorumlu hizmetli personelimiz ayrı ayrıydı. Ortalama 2000 ila 3000 nüfusa bakardık. Nüfus arttığında mahalleler tekrar bölünürdü. Şimdi ise ortalama 3500, bazı aile hekimliği birimlerinde 4000'e yakın bir nüfusa bir doktor ve bir çalışan hizmet veriyor. Poliklinik hizmetlerinden, kan almadan, enjeksiyondan, pansumandan (birinci basamakta bunlar tali hizmet olması gereken şeyler) yazışmalardan, aşılarından, gebe, bebek, çocuk, lohusa (performans puanına dahil şeyler) izlemlerinden, aşı dolabından, kanser taramalarından, aile planlaması hizmetlerinden, okul taramalarından, atladığım şeyler olabilir (sayarken yoruldum) hepsinden sorumlular. Poliklinik hizmetlerinin çoğunu "satranç oynamasında sakınca yoktur"u da içeren rapor talepleri ve sürekli ilaç kullanmak zorunda olanların yazdırdıkları reçeteler oluşturuyor.

Sağlık Bakanının da itiraf ettiği gibi rapor ayrı bir sorun. Ehliyet raporları ve işe giriş raporları bu sorunu daha da ağırlaştırıyor. İşverenin yapması gerekeni aile hekimi üstlenmek zorunda. Bu kadar yükün altında boğulmuş bir sağlık çalışanı gelen kadına ya da çocuğa ne kadar zaman ayırabilir ki? Ayırmak istese özel bir şey konuşmak istese mekan yok. Çoğu aile hekimliği biriminde çalışan arkadaşların kendilerine ait iş kıyafetlerini giymek için bile bir odaları yok. Gelenlerle özel görüşme yapabilecekleri uygun mekan

nasıl bulsunlar. Çünkü aile hekimleri kullanılan her metrekareye kira ödemek zorunda. Ne kadar çok alan o kadar çok kira. Eskiden kamu binası olmayan cami ve apartman altlarına yeni açılan aile hekimliği birimlerinin hali içler acısı. Bazı merkezlerde daimi hizmetli personel yok, saatlik çalışanlar var. Kırsal kesimde veya tek hekimli aile sağlığı merkezlerinde kadrolar sürekli boşalıyor. Aylarca hekimsiz kalan yerler var. Yeni açılan sıfır nüfuslu aile sağlığı merkezlerinde çalışmak isteyen çok az. Yardımcı aile sağlığı çalışanı ihtiyacı geçici görevlerle karşılanmaya çalışılıyor.

Kadınların çok basit bir talebi olan rahim içi araç uygulaması bile pek çok aile sağlığı merkezinde karşılanamıyor. Birkaç

kez Manavgat'tan Alanya'ya rahim içi araç taktırmak için gelen kadınlarla karşılaştım. Gidiş dönüş en az 120 km ve dört araç. Bu konuda yetkin çalışan çok az, herkes kendi nüfusundan sorumlu olduğu için de başka hekimde kayıtlı kişiye hizmet vermiyor. Yetkin arkadaşlar yasal olarak almaları gereken iki haftalık tazeleme eğitimini almamışlar. Yeni belge almak istese yardımcı personel

dört hafta, hekim iki hafta. Sözleşmeli çalışan arkadaşlarımız kamu kurumlarına geçici görevle de gidemezler. Pek çok yerde eğitim de alamıyorlar çünkü AÇSAP merkezlerinin çoğunda artık eğitim verilemiyor. Kalacak yer, yemek bütün sorunları kendisi çözecek üstelik kendi yerine bakacak birisini bulmak zorunda. Bu arada kursa gidecek arkadaşın bozulacak olan ev düzenine değinmiyorum bile.

Zaten kadının en önemli görevi de anne ve eş olmak. En az üç çocuk doğurmalıyız. Sadece rahim içi araç değil hizmet verdiğimiz her alanda nitelikli hizmet içi eğitim alıyoruz.

Aile hekimliğinin icadı gibi görünse de birici basamakta performans uygulamasıyla 2004 yılı Nisan ayında işyerlerimize gelen yazar kasayla tanışmıştık. O zaman performansla göre döner sermaye dağıtıyorlardı.

SAĞLIKTA DÖNÜŞÜM SOYGUNA DÖNÜŞTÜ

Türk halkının son 6 yılda ödediği hastane katılım payı 6 kat, eczane katılım payı da yaklaşık 15 kat arttı. Hükümet bunun adına 'sağlıkta dönüşüm' adını veriyor

▼ Paran kadar sağlık dönemi

Türkiye'de vatandaşın sağlık gideri son yıllarda rekor düzeyde arttı. Bu artış daha hastaneye kayıt aşamasında kendini gösterdi. Halkın sadece son 6 yılda ödediği hastane katılım payı 6 kat, eczane katılım payı

da yaklaşık 15 kat arttı. Üstelik bu veriler bir iddia değil, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bir soru önermesine verdiği cevap, hükümetin sağlıkta dönüşüm adınının tam bir soyguna dönüştüğünü ortaya koydu.

▼ 2014 yılı daha kötü olacak

Mecelis'te verilen bir soru önermesini cevaplayan Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Faruk Çelik, son 6 yılı kapsayan eczane ve hastane katılım payındaki artış oranlarını açıkladı. Buna göre

2009'da 91,6 milyon TL olan eczane katılım payı 2013'te 1,3 milyar TL'ye çıktı. 2009'da 18,6 milyon TL olan hastane katılım payı ise 2013'te 486,7 milyon TL'ye ulaştı. 2014'ün sonuna gelindiğinde bu rakamlar daha da artacak. • EDA

2007 seçimlerinden önceydi sanırım yazar kasalar kalkıp katkı payları eczanelerden alınmaya başlayınca erkek bir hasta bana AKP övgüsü yapmıştı. Ben de yazar kasayı buraya kim getirdi diye sorunca cevap verememişti. Şimdiyse Demokles'in kılıcı gibi herkesin tepesinde performans, arkadaşların diliyle "performans yemek" Az para değil kesilen.

Peki sorun çözüldü mü?

Artan aşı reddine ve kızamık vakalarına bakılırsa çözümediği gün gibi ortada. Ayağına gidip zaman ayıramadığınız bir insanı telefon açarak ne kadar ikna edebilirsiniz? Kanser taramaları içinde pozitif performans uygulamasına geçilmesinden bahsediliyor. KETEM birimlerini bile tüm Türkiye’de aktifleştirememişiz. Kadınlar mamografi çektirmek için nereye müracaat edecek? Sosyal güvencesi yoksa hastanelerden hizmet alamaz. Aile hekimliği birimlerinde çalışanların büyük çoğunluğu HPV numunesi almak için eğitim almamış. HPV pozitif kadınların takibini yapacak jinekolog, onkolog o kadar az ki sevk ettiğimizde kadınlar nasıl gidecek, hele de sosyal güvencesi yoksa.

Yeni sistemde en çok içimi acıtan şey mülteci kadınların durumu. Erkekler çalışma yaşamına dahil olmuşlar, sokakta en azından ihtiyaçlarını giderecek kadar dil öğrenmişler. Kadınlar eve hapis. Çoğunluğu doğurganlık çağında. Resmiyette açılan göçmen sağlığı birimleri tabeladan ibaret. Geçici görevle gittiğim bir aile sağlığı merkezinde arkadaş gebelik testi yaptırmak istediğini sanmış bana bir de sen konuş dedi. Yaşı 30 bile değildi. Eşi az bildiği Türkçeyle tercümanlık yaptı. Dört çocuğu var ve korunmak istiyor. Yanındaki aşı kartını da inceledim. Bir yaşındaki çocuğu sınırdan geçerken aşılant

mış bir de doğduğunda Hepatit aşısı yapılmış. İlk olarak kızamık aşısını yapıp hemen il müdürlüğünü aradım. Aşı takvimi oluşturup panoya astık, ebesi izin dönüşü ona göre yapsın diye. Verem savaş dispanserine söylenen günde PPD testi için gidebildi mi bilmiyorum. Geçenlerde tercümanla başka bir mülteci kadın geldi. İnternette adliyede çalışan yeminli tercümanı bulmuşlar. Bir miktar para ödemiş. Önce ALKÜ Eğitim Araştırma Hastanesi’nde muayene olmuş sonra bize gelmiş. Halbuki aynı hastanede turistler için tercüman (lar) var ve bütün işlemlerinizi yanınızda. Para bırakacak Alman, İskandinav, Rus herhangi başka bir ülke de olabilir tercüman var ama mülteci bir kadınsanız parayı öderseniz ancak tercümanın tercüme ettiği kadar bilgi sahibi olur ve tedavinize müdahil olabilirsiniz. Sınıflandırma adı altında gönüllü kabul ettiğimiz çalışma düzeninin bize getirdiklerini anlatmaya da kalkarsam sanırım bu yazı için bana ayırdıkları yer yetmez.

Velhasıl yeni sistem kızamık vakalarının arttığı, aşı reddinin yaygınlaştığı, obezitenin en büyük sorunlarımızdan biri haline gelmeye başladığı, çalışanların binalara daha doğru odalarına hapsediği, gitgide hizmeti alanın da verenin de “sağlık ocağı sistemi bundan iyiydi” demeye başladığı bir düzene dönüştü. Dokuzuncu yılına girdiğimiz böyle bir sistemde kadın sağlığı nasıl iyi olabilir ki?

GÖKKUŞAĞI RENGİNDE SELAM OLSUN DİRENEN TÜM KADINLARA

Eylem Savar

Şanlıurfa SES Şube Eş Başkanı

28

SES'li Kadınlar

Düşünsenize yorgun argın işten gelmişsiniz, evinizde rahat rahat oturuyorsunuz, yemeğinizi yemişsiniz, karnınız tok, sırtınız pek keyif yapıyor ya da yaptığınızı zannediyorsunuz. Gecenin ilerleyen saatlerinde bir arkadaşınız arıyor ve belli belirsiz bir şekilde nasıl söyleyeceğini de bilmeden size diyor ki “bir KHK yayınlandı ve sanırım adın listede” Sanki uzaklardan bir SES “aramıza hoş geldin” diyor. Ben de büyük bir saygıyla gülümsüyorum o sese doğru “hoş bulduk” diyorum ve artık ben de binlerce yoldaşım gibi çiçeği burnunda bir KHK’liyim.

Doğuda doğmuş batıda büyümüş haliyle de yoksulluğu iliklerine kadar yaşamış bir ailede büyüdüm. Okurken aynı zamanda birçok işte çalıştım. Ailemin onca yıllık alınteriyle,

kendi emeğimle mezun oldum hemşirelikten. Bir müddet özelde çalıştıktan sonra 2009 yılında ilk görev yerim olan Urfa’ya geldim ve 2016 yılına kadar da burada çalıştım.

Bir gecede bunca yıllık emeğimizin hiçe sayıldığı ve hayatımızın tamamen değişebileceği bir ülkede yaşıyorsunuz. İktidar bizleri ihraç ederek mücadeleden kopmamızı, kendi kabuğumuza çekilmemizi hedefledi. Özellikle biz kadınlar için bu zorlu süreçte asıl mücadelenin daha da görünür olacağını tahmin edemediler. Ülkede bu kadar büyük hukuksuzluk varken, birçok insan hak ihlali yaşarken ve neden ihraç edildiğimizi bilemezken resmi olarak kaldırılan OHAL’in fiili olarak hala devam ettiğini söylemek yanlış olmaz

sanırım. Muhalif kesimlere yapılan baskılar artarken bu baskılardan en çok etkilenenler

kadınlar oldu. Kazanımlarımızın yok edilmesine, kadın örgütlülüğünün geriletilmesine, emek sömürsünü hedefleyen erk zihniyete karşı biz sendikalı kadınlar özellikle ihraç kadınlar sendikalarımıza daha çok sahip çıktık. Yönetimlerde yer almaya devam ettik. Elimizi eteğimizi çekmeyi, bir köşeden büyük tabloyu izlemeyi reddettik. Biz SES’li kadınlar dün de mücadele ediyorduk, bugün de etmeye devam edeceğiz. Bu kararlılığı göstermek zorundayız, çünkü biliyoruz ki faşizme karşı mücadele ruhuna terstir beklemek ve uzaktan izlemek.

Direnirken hep var olup, yönetimlerde yer almayan kadınlar uzun yıllardır verdikleri mücadelelerle yeri geldiğinde beraber yol aldıkları erkek yoldaşlarına rağmen üretimin her noktasında kendini var edebilmiş, büyük bedellerle kazanımlar elde etmişlerdir. Bu bayrağı devralmış bizler de “bilmek sorumluluk gerektirir” dedik ve sendika yönetimlerinde yer aldık.

Her ne kadar beklemediğim bir şey olmasa da şaşırımdım yine de o listede adımları görünce. Ve diyebilirim ki benim için de sendikal anlamda mücadele bundan sonra başladı. Önceden de işyerimde örgütlü bir bireydim ama doğruyu söylemek gerekirse bu süreçten sonra sendikama daha büyük bir heyecanla ve dört elle sarıldım. Madem beni muhalif olarak görüyor bu sistem de-

mek ki çok doğru bir yerdeyim dedirtti bu ihraç süreci bana. Bildiğiniz üzere mevcut iktidar yürüttüğü, yürütmeye devam ettiği politikalarla yaşamın her alanını yaşanmaz hale getirdi. Zorlu süreçlerden geçtiğimiz bir ülke de elbette örgütlenme ve sendikal çalışmalarımızın yürütülmesinde, demokrasi mücadelemizde çok fazla zorluklar yaşıyoruz. Özellikle de bu mücadelede ayakta kalmaya, yılmamaya çalışan bir kadınsanız işiniz bir o kadar katlanarak zorlaşıyor. Ekonomik kaygılarınız takip ediyor süreci, iş bulma gereksinimi açığa çıkıyor. Tam da bu süreçte altı arka-

daşımızla beraber kendi işimizi kuralım dedik ve hayatımızı çiçeklerle güzelleştirelim diyerek çiçekçi dükkanı açtık. Hiç anlamadığımız, bilmediğimiz bir alanda kendimizi var edebilme, geçimimizi sağlama ve aynı zamanda da bir dayanışma örneği sergilemeyi hedefledik, başardık da. Artık sendikalarımızdan sonra ikinci bir buluşma yeri olmuştu hepimiz için, moral olarak da çok iyi gelmişti bize. Hem çiçekçi dükkanını hem sendikal çalışmaları yürütürken çok yorulduğum zamanlar da olmadı değil, çünkü Ortadoğu coğrafyası ne yazık ki her sabah farklı bir güne, farklı acılara gebe. Bugün yaşadığımız 21. yüzyılda insanlar hala son derece insani olan taleplerinin görünür kılınması, gerçekleşmesi, karşılık bulabilmesi için açlık grevlerine giriyor, girmek zorunda bırakılabiliyor. Durum böyleyken siz de bir parçası oluyorsunuz sürecin; zihninizle, yüreğinizle, direncinizle, tüm benliğinizle.

Bu bir özgürlük savaşıdır. Madem ki karanlığı yarma iddiamız var direnmekten başka yolumuz da yok. Egemen sistem boşluk kabul etmez. Ölüme karşı yaşamı savunan biz sağlık emekçisi kadınlar faşizme boyun eğmeyeceğiz, mücadelemizi dayanışmayla büyütecek ve mutlaka GERİ DÖNECEĞİZ.

Bu örgüte olan inancım, bu örgüte üye olmanın verdiği onurla diyorum ki **BİZ KAZANACAĞIZ.**

SENDİKALARDA LGBTİ+'LERİN GÖRÜNÜRLÜĞÜ

KESK Üzerinden Ufak Bir Analiz

Özge Göncü

Mersin SES Şube Eş Başkanı

Mersin'de bulunan LGBT 7 Renk Derneğinin düzenlediği bir etkinlikte Sendikalar ve LG-BTİ+lar üzerine bir sunum yapmam istendiğinde önce içimi bu konu hakkında söyleyebileceğim pek bir şey olmadığına dair bir his kapladı. Ardından cinsiyetçilik, homofobi ve transfobiye karşı mücadelede ne durumda olduğumuza dair, LGBTİ+ların ne derece sendikal mücadelede ve taleplerde görünür olduğu ve son olarak neler yapılabileceğine dair genel bir tablo çıkarmanın ön açıcı olabileceğini düşündüm. Bu kapsamda birkaç günlük bir çalışma ve görüşmelerle bir takım bilgiler ve düşünceler derledim. Daha çok pratik alanda çalışan biri olarak bu kısıtlı zaman ve yöntemle yapılmış çalışmada olabilecek hatalar için şimdiden af dileyerek bu metni sizlerle paylaşıyorum.

NE DURUMDAYIZ?

Türkiye'de çeşitli iş kollarında ve kadro durumlarında örgütlenme yapan sendikalar göz önüne alındığında KESK kadın mücadelesine ve feminist mücadelede en çok yol almış olan sendikalardan oluşuyor diyebiliriz. Aynı zamanda KESK sendikal mücadelede toplumsal cinsiyet açısından ön açıcı politikalar üreten ve pratikte uygulamaları olan sendikaları kapsıyor. Kadın iradesinin açığa çıkarılması için Kadın Meclisleri ve komisyonları, eşit temsiliyet ve karar alma organlarında eşitlik sağlanması amacıyla da kadın sekreterlikleri, KESK genel merkezinde eş başkanlık, SES genel merkezi

ve tüm şube/temsilciliklerinde eş başkanlık gibi mekanizmalar tüzüksel olarak da uygulamada da mevcut. Bu mekanizmalar hem eril pratiğin görünmez kılmaya çalıştığı kadın görünürlüğüne sağlıyor hem de kadınların öznesi oldukları mücadelede iradelerini gerçekleştirebilmelerini, taleplerini açığa çıkarmalarını ve örgütlenmelerini sağlıyor.

KESK tüzüğünün 5. Maddesi KONFEDERASYONUN İLKELELERİ'ni düzenliyor ve bu maddenin B bendi şöyle diyor: "Emekçiler arasında din, dil, ırk ve siyasal düşünce, etnik köken, mezhep, engelli, cinsel yönelim, cinsiyet kimliği ve felsefi düşünce ayrımı gözetmez." Yine KESK tüzüğünün 4. Maddesinde tanımlanan KONFEDERASYONUN AMAÇLARI kısmında; toplumsal cinsiyet ayrımcılığına karşı mücadele, evrensel insan hakları belgelerindeki tüm hakların savunulması ve tüm emekçilerin bir arada mücadelesi gibi maddeler bulunuyor.

SES Tüzüğünün 3. Maddesi de SENDİKANIN İLKELELERİNİ düzenliyor ve şöyle diyor: "Sendika; ırk, etnik köken, dil, din ve mezhep, dinsel inanç ve inanç, renk, cinsiyet, cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği, siyasal ve felsefi görüş, engellilik gibi nedenlerle ayırım gözetmeksizin bütün üyelerin birliğini amaçları doğrultusunda sağlamaya çalışır."

Peki tüzüklere böyle giren cinsiyetçilik karşıtı mücadele meselesi, kadın örgütlenmesi açısından yukarıdaki gibi mekanizmalara sahipken, kadın ve erkek dışında bulunan

ya da kendini bunların dışında tanımlayan üyeler anlamında sendika bünyesinde nasıl çalışmalar yapılıyor?

KESK bünyesindeki tüm sendikaları ve şubemizi düşündüğümüzde Yalnızca eğitim işkolundaki Eğitim-Sen'in İstanbul 3 no'lu şubesinde LGBT Komisyonu bulunuyor. Bu komisyon 2015'te çalışmalarına başlıyor ve açık dersler, afiş (farkındalık) çalışmaları, kavramlar sözlüğü çalışmaları ve atölye çalışmaları yapıyorlar. Aynı zamanda KaosGL'nin "Sendika Çalışma Grubu" ile iletişim halindedir. Ama OHAL ile birlikte tehditler de artıyor ve Akit Gazetesi tarafından hedef gösteriliyorlar. Bu zamana kadar yapılan açık üye toplantıları kısıtlanmak durumunda kalıyor. Bu komisyon üyeleri, başlangıçta sendika içinde dahi tepki alırken üç senelik mücadelenin sonunda cinsiyet temelli ayrımcılıkla mücadelede daha rahat çalışabildikleri bir konumu kazanabilmişler.

Bu çalışmaların dışında, LGBTİ+ların sendikal hakları ve bu konudaki ayrımcılıkla mücadelenin yayınlara, metinlere (sonuç

bildirgeleri, basın metinleri, broşürler vb.) girdiğini görebiliyoruz. Eğitim-Sen, SES ve KESK dergileri en az 2 ya da 3 sayıda bir LGBTİ+ haklarına dair yazılar içeriyor. Bu yazılar daha çok bilinç yükseltme/farkındalık yaratma amaçlı yazılar. Aslında yazıların içeriği, bu mücadelede gelebildiğimiz noktanın henüz başlangıca yakın olduğu konusunda bize ipucu veriyor.

2017 yılında ise sendikamız SES bazı şubelerde KaosGL ile birlikte ayrımcılık hakkında bir eğitim düzenliyor.

LGBTİ+lar SENDİKAMIZDA GÖRÜNÜR MÜ?

Sendikalarda, özellikle de kamu alanında kimliğini açık eden LGBTİ+ neredeyse yok denecek kadar az maalesef. KaosGL'nin 2013 yılında yayınladığı "Sendikalarımızı İstiyoruz" kitapçığında kamuda çalışan LGBTİ+ ların gizlenme sebepleri şöyle sıralanıyor:

- İşini kaybetmekten korkma
- Yasalarca çalıştırılmama (MEB'den işten çıkarılmış bir vaka var.)
- Yeni bir iş bulamama ve bulamama korkusu
- Damgalanma
- Aşağılanma
- Hakkını nasıl arayacağını bilememe (bu korku OHAL'den sonra oldukça artmış)
- Hakkını yasalarca arayamama
- İşte yükselmenin engellenmesi
- Statü kaybı
- Mobbing
- İstifaya zorlanma

Yani, kamu genelinde ve sendikalarımızda LGBTİ+ kamu çalışanları henüz pek de gö-

rünür olacak ve açık kimlikleri ile mücadele edecek kadar kendilerini güvende hissetmiyorlar.

NE YAPABİLİRİZ?

LGBTİ+ların sendikalarımızdaki görünür- lüğün ve örgütlenmesi önündeki engelle- ri azaltmak için yapabileceklerimize dair ilk etapta aklıma gelen düşünceleri sizinle paylaşıyorum. Üzerine uzun uzadıya tartış- tığımız bir yapılacaklar ve yapılanlar listesini mücadelenin öznesi olan kişilerin kolektif şekilde oluşturduğu günlerde buluşmak di- leğiyle...

- Öncelikle açık kimlikli olsalar da olmasa- lar da LGBTİ+ çalışanların sendikalarda kendilerini özne hissetmeleri için HE- TEROSEKSİZM KARŞITI MÜCADELEYİ YÜKSELTMEK gerekiyor. Kadın müca- delesinin cinsiyetçiliğin azalması konu- sunda bir alan açtığı doğru, ama ikili cin- siyet koduna hapsolmek da ayrı bir risk oluşturuyor. Bu sebeple sendika içerisin- de heteroseksizm karşıtı bir mücadele yaratmak çok önemli.
- Metinlerimizde genel anlamda farkında- lık üzerinden geçen cinsel kimlikler me- seslesini bir sonraki aşamaya taşıyıp, artık

LGBTİ+LARIN SENDİKAL HAKLARI'ndan ve çalışma yaşamı koşullarından bahsettiğimiz bir noktaya gelmek ilerletici olabilir.

- Tabii ki sadece metinler yetmiyor. **LGBTİ+ KOMİSYONLARININ SAYISINI ARTTIRMAK** için yapılabilirleri, **SENDİKA ÇALIŞANLARIMIZDA LGBTİ+ KOTASI, KARAR ORGANLARINDA LGBTİ+ KOTASI** gibi konuları tartışmaya başlayabiliriz.
- Cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim temelli ayrımcılığa dair kavramlar ve ibareler yalnızca tüzüklerde ve disiplin metinlerinde geçiyor. Bunların ötesinde eşitliği sağlamaya yönelik **POLİTİKA METİNLERİ** ve bunlara bağlı **MEKANİZMALARI** oluşturabiliriz.
- KaosGL Sendika Çalışma Grubu, **CİNSİYET KİMLİĞİ VE CİNSEL YÖNELİM TEMELLİ AYRIMCILIĞIN YALNIZCA KADIN SENDİKACILARIN DEĞİL TÜM SENDİKA ÜYELERİNİN HATTA TÜM TOPLUMUN MESELESİ OLDUĞU**na dair vurgu yapıyor. Bu bakış açısını kendi perspektifimize dahil edebiliriz.
- Aynı çalışma grubu, LGBTİ+ların örgütlenme sorununun yalnızca toplumsal cinsiyet başlığına sıkıştırılmasına karşı çıkıyor. Bu konuyu **İNSAN HAKLARI SORUNU, AYRIMCILIK VE GENEL BİR ÖRGÜTLENME SORUNU** olarak görmek konusunda tartışmalar yürütebiliriz.
- Hiç LGBTİ+ çalışması olmayan bir şube olarak biz, Mersin Şube'de farkındalık anlamında şöyle bir şey yapıyoruz: Kadın eylemlerine/etkinliklerine yaptığımız çağrılarda 'tüm kadın üyelerimiz davetlidir'

ibaresi yerine '**TÜM KADIN VE LGBTİ+ ÜYELERİMİZ DAVETLİDİR**' ibaresini kullanıyoruz.

- KAOS GL'nin Kadir Has Üniversitesi Toplumsal Cinsiyet ve Kadın Araştırmaları Merkezi ile birlikte yürüttüğü 2018 tarihli 'TÜRKİYEDE KAMU ÇALIŞANI LEZBİYEN, GEY, BİSEKÜEL, TRANS VE İNTERSEKSLERİN DURUMU' adlı bir araştırma var. Kamu kurumlarında LGBTİ+ çalışanlara yönelik ayrımcılığa karşı alınması gereken en öncelikli 3 önlem nedir sorusuna;
 - **Ulusal mevzuatta ayrımcılık yasağı**
 - **Toplumsal farkındalık kampanyaları**
 - Örgütlü mücadele ve dayanışma ağları olarak yanıt verilmiş. Bu talepler politika üretim aşamasında ve örgütlenme aşamasında değerlendirilebilir.
- **LGBTİ+ LARIN DAYANIŞMA VE TALEPLERİNİ YÜKSELTME GÜNLERİ** olan Onur Haftası, Homofobi karşıtı hafta gibi etkinlik ve eylemlere daha etkin katılım sağlanabilir.
- Yukarıda adı geçen 2018 tarihli araştırmada belirtildiği ve Eğitim Sen İstanbul 3 no'lu şube LGBTİ+ Komisyonunun örgütlenme öyküsünden de çıkarılabileceği gibi OHAL LGBTİ+ görünürlüğü önündeki en büyük engellerden biri. OHAL'in başlangıcından itibaren daralan demokratik alanın açılması, herkesin her rengin kendini ifade edebilmesi ve örgütlenme hakkını kullanabilmesi için **OHAL DÖNEMİ İLE MÜCADELE** en önemli hatlarımızdan biri olmalı.

“ÖYKÜ ARIN’E YİNE BAHARLAR GELECEK” ÖYKÜ ARIN’E UMUT OL GÖNÜLLÜLERİ DAYANIŞMA YAŞATIR

Öykü Arin’e Umut Ol Gönüllüleri

Yaklaşık 4 aydır Öykü Arin’e Umut Ol kampanyasında faaliyet yürütüyoruz. Küçük bir çocuğu yaşatmak için bir şeyler yapabilmek, yaşatmanın umudunu taşımak en büyük motivasyon kaynağımız. Öykü Arin bize dayanışmanın, birlikteliğin gücünü, kendimizi hatırlattı; daha “işe yarar” hissettik. Dolayısıyla bu kampanya tüm lösemi hastalarıyla birlikte bize de umut oldu, içimizde çiçekler yeşertti.

Öykü Arin’e hikayesi, 2018 yılının Kasım ayında İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Hastanesi’nde Lösemi (Juvenil Miyelomonositik-Lösemi - JMML) teşhisi ile başladı. Bu teşhis’ ten önce Öykü’nün sık hastalanmaları, halsizlikleri ve arkasından deri döküntüleri ortaya çıkıyordu. Yapılan tahlillerde maalesef JMML ile tanıştık. JMML, lösemnin nadir görülen saldırgan bir türü. Hastalığın görülme sıklığı ise milyonda 1-9 arası değişiyor. Doktorlarından tedavinin **kök hücre nakli yapılması** ile mümkün olduğunu öğrendik.

Dostları olarak hızlıca yapılması gereken neler var, biz ne yapabiliriz, nasıl yapabiliriz sorularının yanıtı, bugün tam olarak büyük bir dayanışma ağı oldu. Dil, din, ırk, cinsiyet, meslek, siyasi görüş gözetmeksizin büyüyen bu dayanışma ile hem Türkiye’de hem de yurtdışında 12 ülkede sesimizi duyurma çabası belli ölçülerde karşılığını buldu ve buluyor.

Hızlıca iletişim kurabileceğimiz whatsapp grupları oluşturduk, genel olarak “Öykü Arin Dayanışma Grupları” diye adlandıracağımız bu gruplar yurtiçi ve yurtdışı, kitlesel katılımı yüksek olan kök hücre bağış kampanyaları için destek olmayı amaçlıyordu ve pek çok ayağı oluştu. Bu çalışmayı Türkiye’de şehir bazlı olmak üzere pek çok şehirde gerçekleştiriyoruz. Öykü Arin bilgi, sosyal medya, mutfak, etkinlik vb. whatsapp üzerinden pek çok iletişim ağı oluşturduk.

Yazılı ve görsel basında çıkan haberler, bir taraftan bizi umutlandırırken, diğer taraftan da kök hücre bağışı konusunda toplumdaki farkındalığın ve bilinç düzeyinin artmasını sağladı. Sosyal Medya’da açtığımız “Öykü

Arin'e Umut Ol" sayfaları ile de hem kök hücre bağış kampanyalarının haberlerini yaygınlaştırmaya çalıştık hem de bize ulaşmak isteyen hiç tanımadığımız dostlarımıza ulaştık. Bu kampanya bizi "Dayanışma Yaşatır" şiarında buluşturdu ve Öykü Arin bize insan olmanın, birlikte yaşamının ve yaşatmanın, karşılıksız en temel değer olduğunu bir kez daha gösterdi, aynı zamanda bunu gerçekleştirmek için yan yana olmanın önemini...

Öykü Arin'in ve onun durumundaki tüm hastaların hayatta kalma çabasına destek olmanın, hepimizin toplumsal sorumluluğu olduğunu düşünüyoruz. Bu sorumluluğu duyan pek çok dostumuzun; başta KESK, KESK'li kadın dostlarımız olmak üzere, sendika, kadın örgütleri, siyasi partiler ve milletvekilleri, belediyeler, sivil toplum örgütleri, meslek odaları vakıf, dernek, işyeri, çeşitli kurumların destek ve dayanışmalar ile yol aldık.

Tiyatro, sinema ve ses sanatçılarımız destek videoları ile çağrımıza ses olurken aynı zamanda kök hücre bağışı yaptılar. Televizyon dizilerinde bir duvar yazısıyla kampanyamıza yer veren Çukur dizisinin yapımcıları ve oyuncularını Öykü Arin'e Umut Ol çağrımızı

kan bağışı yaparak ve dizideki bir sahneyi Öykü için ayırarak farkındalığı yükseltti.

Sevgili dostumuz oyuncu, yazar, yönetmen ve Doktor Ercan Kesal kök hücre bağışına dikkat çektiği kısa filmle, birçok insanın çok istemesine rağmen bağış yapmaktan kaçındığını, bunun sebebinin toplumdaki yanlış inanışlar olduğunu ifade ettiği filmi ile kök hücre bağışı için donör olun mesajını verdi.

Sevgili Haluk Levent ve AHBAP platformu tarafından İzmir'de organize edilen "Öykü Arin'e Umut Ol" konseri, çok büyük bir ilgi ile karşılandı ve yüzlerce dostumuz kök hücre bağışında bulunmak için uzun kuyruklar oluşturdu. Kadın" dizisiekibi ve Fox Tv çalışanları ve Arka Sokaklar dizisinin oyuncularını kök hücre bağışında bulunurken, verdikleri "Donör olun! Umut olun! Ve Asla Vazgeçmeyin" mesajları önemli bir destek sağladı.

8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla İzmir, Antalya, İstanbul, Diyarbakır Muğla, Ereğli ve pek çok şehirde yapılan etkinliklerde Öykü Arin ile ilgili pankart ve dövizler ile "Öykü Arin'in Kirpiği Yere Düşmeyecek" mesajları kadın dayanışmasının en etkileyici yanı oldu.

Bütün dostlarımız “Dayanışma Yaşatır” şiarıyla çıkılan bu yolda bizimle yan yana oldu. Yürekten katıldıkları bu yolculuk ’ta, zorlu günlerimiz oldu ve oluyor da, ama gördük ki her zorluk yan yana olmakla azalıyor, bireysel olarak ne yapabileceklerini soran dostlarımız olduğu gibi örgütlü/çalışan dostlarımız çeşitli kampanyalar düzenledi. Bize ulaşamaları da kendi imkanlarıyla kök hücre bağış kampanyaları yapanlar oldu.

Yurtdışında ABD, Almanya, Avusturya, Fransa, Hollanda, İngiltere, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Kanada, Kıbrıs, Polonya, Romanya, Yunanistan, kampanya yaptığımız ülkeler arasında, ülkelerin her biri için ayrı bir mail adresi ile beraber, her bir ülke için kendi dilinde hazırlanan görseller, yurtdışındaki dostlarımız sayesinde çağrımızı büyütme yardımcı oluyor. Ayrıca Çince, Hırvatça, Karadağ’ca, Kürtçe, Sırpça, Rusça ve Portekizce görsellerimizi oluşturduk ve ilgili yerlere ulaştırdık.

Biliyoruz ki dünyanın her yerinde kök hücreye gereksinim duyan hasta sayısı oldukça fazla. Bir taraftan Öykü Arin’e ve tüm lösemili çocuklara umut olmak için, uygun olan herkesi kök hücre bağışçısı olmaya davet ederken; diğer taraftan Sayın Sağlık Bakanının sesimizi duymasını, Öykü Arin ve tüm

lösemili hastalara umut olmasını, toplanan kan örneklerinin HLA doku tiplemesinin acilen yapılması için çözüm bulmasını bekliyoruz.

Öykü Arine Umut Ol Kampanyası, bilinçlendirme ve kök hücre bağışı kampanyası sürecinde 150 bini aşkın donöre ulaştık ve birçok Öykü’nün hayata tutunmasını sağladık. Fakat henüz canımız kızımız Öykü Arine uygun donörü bulamadık.

Canımız Öykü Arinimizin sevgi dolu bir kalbi var. O büyüyecek belki de bilim insanı olacak ve binlerce hatta milyonlarca hayat kurtaracak. Bizler Öykü Arin’in ve tüm lösemili hastalarının iyileşmesini istiyoruz. Bunun için elimizden geleni yapıyoruz ve yapmaya devam edeceğiz.

Öykülere umut olmak için, Öykü Arin’lerin kurtulması için laboratuvarların genişletilmesine yönelik kaynak ayrılması gerekiyor, HLA doku tiplemesi yapılmamış yaklaşık 150 bin kan örneğinin hızlıca işlenebilmesi için uygun laboratuvarları/teknolojileri olan Üniversite Hastaneleri ve Özel Hastanelerin devreye sokulması gerekiyor ve daha çok kök hücre bağışçısına ulaşmak gerekiyor, bunun için bilgilendirme/bilinçlendirme çalışmalarının devlet ve Sağlık Bakanlığı tarafından daha fazla yapılması gerekiyor. Devletin, kaynaklarını öncelikle toplum sağlığı için kullanması gerekiyor.

Bu zor günleri dostlarımızla ve dayanışma ile beraber aşacağımıza dair inancımızla, Canımız Öykümüz ile çıktığımız ve devam edeceğimiz bu yolculukta bizlerle olan ve olmaya devam eden bütün dostlarımıza sonsuz teşekkürler ediyoruz.

ÖYKÜ ARİN’İN YOLCULUĞU DEVAM EDECEK

LÜTFEN DONÖR OLUN, UMUT OLUN, ASLA VAZGEÇMEYİN

ÖYKÜ ARİN’E UMUT OL GÖNÜLLÜLERİ

Bir Kadın Grevi

Feryal Saygılıgil

Bu çalışma Antalya Serbest Bölgedeki Petrol-iş sendikasına üye 83 kadın işçinin kadın olarak maruz kaldıkları saldırılara karşı durmak ve sendikal haklarını savunmak üzere yola çıktıkları 26 Eylül 2006'da başlayan ve bir yıl iki ay süren direnişlerinin ve örgütlenme deneyimlerini aktarıyor. Bir yandan da kadın mücadeleleri tarihine bir zafer olarak eklenmesini günümüze taşıyor

“Grev işçi sınıfının okuludur” şiarıyla grev boyunca kadınların deneyimlerini işçiler ortak örgütlendiklerinde, ortak çıkarları doğrultusunda patron karşısındaki güçlerinin bilincine vardıklarında kadınların bu grev deneyiminde kadın oldukları için cinsel ayrımcılığa maruz kalmalarını ve kadın kurtuluş hareketiyle kesişmelerini de örnekliyor. Kadın dayanışması ile seyri değişen Novamed grevi işyerinde patronla mücadele eden kadın işçilerin evde de erkek egemenliği geriletebileceklerinin bilincine varmalarını sağlıyor. Patriyarkal kapitalizm, görünmeyen emek gibi gündemler deneyimlerle aktarılıyor.

Evliliğin değil iş güvencesinin daha önemli olduğunu savunan kadın işçiler, erkek öznelli sendikalara ve örgütlere başka bir eylem bilinci ve bilgisi sunuyor. Kitapta iş, işsizlik, güvence ve buna dair yasaların grevlerde kimin tarafında olduğu da bir daha hatırlatılıyor

Kadın olma halinin grevde alanda ve evde kadın emeğinin ve mücadelesinin yaşamın her alanında sürdürüldüğünü bir kez daha gözler önüne seriyor .

Nilgün Kutay

Anadolu SES Şube Kadın Sekreteri

TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ !!!

Arzu Kavraz

Giresun SES Temsilcilik Eş Başkanı

Toplumsal Cinsiyet; kadınlara ve erkeklere toplumsal olarak yüklenen rolleri ve sorumlulukları ifade eder. Toplumsal cinsiyet eşitliği; erkekler ile kadınların kamusal ve özel yaşamın tüm alanlarına eşit ölçüde yetkinleştirilmiş şekilde eşit katılımları anlamına gelir. Söz konusu olan, iki cinsin insalık onuru ve hakları açısından eşit olmasıdır.

TOPLUMSAL CİNSİYET

Biyolojik Cinsiyet Kadınlara ve erkeklere ait farklı üreme organlarına dayanan bir tanımlamadır. Dünyaya kız ya da oğlan bebek olarak gelmek bizim seçimimiz değildir. Hangi kültürde, zaman diliminde yaşarsak yaşayalım kız ya da oğlan olarak doğmak, tıpkı ölümlü olmak gibi, biyolojik varlığımızın niteliğidir.

Toplumsal Cinsiyet; bizim biyolojik cinsiyetimize dayanarak toplumun kadın ve erkek için ürettiği farklılıklardır. Doğuştan sahip olduğumuz biyolojik cinsiyetimize, toplumun yüklediği roller, sıfatlar, sorumluluklar, kalıplar, kültürel görüşler ve beklentilerin tümüdür. Hepimiz dünyaya kız ya da oğlan bebekler olarak geliriz; ailemiz ve toplum bize nasıl kadın yada erkek olacağımızı öğretir. Kısaca Toplumsal Cinsiyet Kadın ve Erkek arasında eşit olmayan güç, kız ve oğlan çocuklarına öğretilen farklı roller ve "KADINLIK, ERKEKLİK" olarak algılanan Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği yaratır.

CİNSİYETE DAYALI İŞ BÖLÜMÜ VE CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ

Cinsiyete dayalı iş bölümü kadınların ve erkeklerin ne yapması gerektiği veya neleri yapabilecekleri hakkında toplumda yaratılmış olan fikirlere ve değerlere dayanarak, kadınlara ve erkeklere farklı roller, sorumluluklar ve görevler yüklenmesidir.

Kadınların erkeklere göre ikincil görülmesi TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİDİR. Kadınların erkeklere göre ikincilleştirildiği eşitsizliğe sebep olan söz ve davranışlarda maruz bırakılması CİNSİYETE DAYALI AYRIMCILIKTIR.

CİNSİYET EŞİTSİZLİĞİ GENELLİKLE CİNSİYETE DAYALI İŞ BÖLÜMÜNÜN SONUCUDUR.

TOPLUMSAL CİNSİYETE İLİŞKİN İSTATİSTİKLER:

Kadın İstihdamı	%26.7	
Kadın büyükelçi	%13.9	
Kadın Cumhuriyet savcısı	%6.5	
Kadın Hakim	%36.9	
Kadın polis	%5.5	
Kadın öğretmen	Okul öncesi	%94
	İlkokul	%58.6
	Orta okul	%53.9
	Lise	%46.4
Üst düzey kadın memur oranı	%9.8	
Rektör oranı	%6.8	
Basın(yayın bölümü)	%35.4	
Kadın milletvekili	%15 (yaklaşık)	

TOPLUMSAL CİNSİYET DİLİ;

ERKEK- BAYAN - KADIN
Adamsın-İnsansın
Adamlığa sığmamak----İnsanlığa sığmamak
Adam etmek- Eğitmek
Adam gibi-insan gibi
Adam başı-Kişi başı
Adam akıllı-Layıkıyla
Erkek sözü-Söz
Erkeklığe sığmayan-İnsanlığa sığmayan
Bilim adamı-Bilim İnsanı
İş adamı-İş İnsanı
İnsaoğlu-İnsanlık
Sözünün Eri-Sözünü Tutan
Baba evi,Baba Ocağı-Aile Evi
Bu işin adamı-Bu iş için biçilmiş kaftan

ÇOCUKLARA SÖYLENMEMESİ GEREKEN CİNSİYETÇİ CÜMLELER

Erkek adam ağlamaz.
Kızlar yapamaz ayıp
Sen nasıl erkeksin?Bunu kızlar bile yapar;
Yakışıyor mu senin gibi cici bir kıza?
Erkek adam ağlarmı korkar mı/korkar mı hiç?
Şuna bak erkek gibi maşallah!

BİR BAYANA YAKIŞMIYOR(!):

Dilde en büyük cinsiyet eşitsizliği cinsiyet tanımı olan erkek ve kadın yerine erkek ve bayanın kullanılmasıdır. Bay ve bayan cinsiyet tanımı olarak kullanılan erkek ve kadının hitap kelimeleri olduğu halde ısrarla cinsiyet tanımı olarak kullanılıyor. İtirazımız olduğunda karşılaştığımız ilk savunma “ ama bayan daha kibar” olmaktadır, bunun karşılığında soruyoruz; kelime olarak kadın mı, kaba kadın kelimesinin çağrıştırdıkları mı? Kadınlık özellikleri neden ayıp, kaba görülüyor? Bu tamamen kadını kimliğinden uzak tutmaya çalışan erkek egemen sistemin bize dayattıklarının sonucudur. Bir diğer savunma ise daha da cinsiyetçi olan “ canım, kadın mı?, kız mı? bilemediğim için bayan

diyorum”. Hitaplarda kullanılması gereken bayan sözcüğü kadına yüklenen bekaret kavramı sonucu zamanla ataerkil kültürün parçası haline gelmiştir. Oysa erkekler için medeni durumları belirtmeye gerek görülmez.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği daha bebek anne karnında cinsiyeti belli olduğunda başlar. İkinci ya da üçüncü kız bebeğine gebe anneye düşük bir ses tonu ile söylenen “Olsun...önemli olan sağlıklı olması ,kız evlat da lazım, yaşlanınca bizi kim bakacak ..vs.” cümlesi bunlardan ilk akla gelenidir. Doğum öncesi doğacak bebeğin cinsiyetine uygun(!) seçilen kıyafetler için yapılan mavi-pembe renk ayrımı, cinsiyete göre seçilen oyuncaklar oğlan çocukları için kamusal alana ve kendisini gerçekleştirmeye özgü uçak, araba, robot, uzay araçları, kız çocukları için ev içi işleri ve bebek bakımına yönelik oyuncak bebekler, mutfak eşyaları, ütüler, elektrik süpürgeleri vs.

Okul çağında da müfredatta yer alan toplumsal cinsiyet üzerine kurulu kadınlık ve erkeklik rolleri, eşitsizliği derinleştirmeye devam eder. Sınıfta temizlik ve düzen işleri genellikle kız öğrencilere, eğitim araç ve gereçlerin taşınması gibi fiziksel güç gerektiren işler ise oğlan öğrencilere verilir. Oysa ki fiziksel güç için o yaştaki kızlar ve oğlanlar eşittir. Meslek edinme yaşı geldiğinde kızlar ve oğlanlar aile ve çevrenin beynine yüklediği toplumsal cinsiyet rollerine uygun olduğuna inandıkları mesleklere yönelirler.

1. Sağlık Bakanlığı Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele eğitici eğitimi 2016 yılında İl Sağlık Müdürlüğü tarafından verildiğinde, eğitim öncesi heyecanlanmış, sonra da bu yapılan eğitim girişiminin de “ -miş gibi yapmak” dışında çok da gerçekçi olmayan eylemlerinden biri olduğunu anlayarak eğitim süresince, eğitimi veren sosyal çalışmacı ve ebe arkadaşımı bir hayli zorlamıştım. Birincisi toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun bir dil kullanılmaması, ikincisi cinsiyet tanımı

yapılırken LGBTİ bireylerden hiç bahsedilmemesi, toplumun homofobik nefret söylemi ve bunun sonucunda LGBTİ'lerin uğradığı ayrımcılığın ve şiddetin yok sayılması. Oysa ki biz, kadına yönelik şiddet ile LGBTİ bireylerin uğradığı şiddetin sebebinin ve çözüm yollarının aynı olduğunu biliyoruz.

2. 2016 öncesi TSM Eğitim Şube'de verilen eğitim konular arasında "Kadına Yönelik Şiddet ile Mücadele" vardı tabii, fakat genellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kendi hazırladığı broşürler ile sınırlı kalıyor. 6284 sayılı yasa ve toplumsal cinsiyet konularına hiç değinilmiyor, sadece fiziksel şiddet mağduru kadınlara sağlık, kolluk ve adli hizmetlerden bahsediliyordu. Tsm çalışanlarına verilen eğitimlerde de amaç; kadına yönelik şiddet konusunda verilen hizmetlerin kalitesini iyileştirmek amacıyla hizmet sunanların bilgi, beceri ve davranışlarının gelişmesini sağlamaktı. Bunun dışında kadına yönelik şiddet türleri; fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik olarak dört başlık ile sınırlı son yıllarda çokça konuşup tartıştığımız flört şiddetine ek olarak dijital şiddet de eklendi. 2016 yılında ilk eğitim

grubunu almadan önce özellikle diğer kurumların kadına yönelik şiddet eğitim modülleri merak edip araştırdığımda Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının toplumsal cinsiyet eğitimlerinin bilimsellikten uzak, tamamen dinsel yönden ele alınmış ve kadının toplumsal cinsiyet tanımının ayet ve hadisler ile açıklanarak dinin aslında kadına ne büyük değerler verdiği (!) gerici ifadelerle süslenmiş olduğunu gördüm. Diyanet İşleri Başkanlığı hazırlasa ancak bu kadar olurdu(!). Neyse ki artık bu sunumu kullanmaktan vazgeçtiler. TSM çalışanlarına verilen eğitimlerde amaç; kadına yönelik şiddet konusunda verilen hizmetlerin kalitesini iyileştirmek amacıyla hizmet sunanların bilgi, beceri ve davranışlarının gelişmesini sağlamaktı. Kadına yönelik şiddeti bitirmenin yolu ise bir sağlık emekçisi, kadın ve birey olarak ;toplumun bize yüklediği cinsiyetçi rolleri reddetmek uygun bir dil kullanmak ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin ortadan kaldırılması için mücadele etmektir.

3. Birinci Basamak çalışanlarına verdiğimiz eğitimlerde, üzerinde değişiklikler yaptığım sunumu kullandım. Dil konusunda hemen hemen toplumsal cinsiyet eşitsizliğinde göze çarpan ve ısrarla düzeltmemiz gereken ilk yanlış bence, bayan kelimesini ısrarla kullanmaktı. Ben ısrarla hem iş yerinde çalışma arkadaşlarımla hem de köy, kent, okul, kurum, sokak vs. ulaşabildiğimiz her yerde toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun olmayan dil kullanan herkesi uyarmaktan ve açıklama yapmaktan geri kalmadık. Bu konuda verdiğimiz mücadele sonuç veriyor mu? EVET. Özellikle birlikte çalıştığım sağlık emekçisi arkadaşlarım cinsiyet tanımı olarak "Bayan" kelimesini kullanmaktan vazgeçti, artık "Kadın" demekten utanmayan ve neden "Bayan" değil "Kadın" dememiz gerektiğini anlatan ve gittikçe büyüyen bir ekip olduk. Bu mücadele ile herkesin "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği'nin" farkına varmasını hedefliyoruz.

NE EKSİK = NE FAZLA

TOPLUMSAL CİNSİYET

EŞİTLİĞİ

BİR HEMŞİRENİN GÜNLÜĞÜ

BU BİR VEFA YAZISIDIR

Nazan Karacabey

Ankara SES Şube Kadın Sekreteri

Sağlık meslek mezunu ebe ve hemşirelere ithafen yazmaya çalıştığım bu yazı “ağır” ironi, “hafif” kadınlık, “yarım” bir tebessüm, “az biraz” da hüznün içerir. Tırnak içindekiler okuyana göre değişse de dışındakilerin sabit kalacağı hususunda sizleri uyarmayı borç bilirim. Sebep, hep borçlu hissettirildik çünkü...

Seksenlerin sonu doksanların başına denk gelir sağlık meslek lisesi yıllarım. Aynı zamanlarda akranlarımız karma okullarda belirsiz istikballerine kafa yoruyorlardı. Biz şanslıydık neyse ki ailelerimiz bizim yerimize karar vermişti. Bir çoğumuz çok çocuklu işçi ya da memurların, erkenden meslek sahibi olma fırsatını yakalayan şanslı çocuklarıydık. Hemşire, ebe, laborant filan olacaktık.

Soğuk, yüksek tavanlı okulun koridorlarında anatomi ezberleriyle başlayan tahsil hayatımızı yine aynı koridorlarda akıl sağlığı ezberleyerek tamamladık. Çaktırmadan birbirini gözleyen, Allah’tan çok öğretmenlerinden korkan sessiz, küçücük kız çocuklarıydık. Günümüzde sağlıkla alakası olsun olmasın herkesin çok rahat dillendirdiği “enjektör” kelimesinin disposable ön ekiyle hayatımıza girişi dördüncü sınıfamıza denk gelir. Numune Hastanesi stajımızda ilk kez karşılaştık kendileriyle. Metal enjektörlerin üzerinde süzülerek kaynıyordu. Hemşirelerimiz de ilk

tanışmada nadir bulunan malzemeyi kullanıp atmaya kıyamamışlar, ömrü yettiğince kaynatıp kullanmaya and içmişlerdi adeta. Çünkü hemşire yoktan var edendir, yaratıcı olmalıdır, hem doktor hem mühendis hem teknisyen hem her bir şeydir.

Hemen arkamızdaki ebelik okulundaki arkadaşlarımızla beraber dört senenin sonunda vaktinden önce büyüyen, büyüemeyenlerin de mahkeme kararıyla büyütüldüğü, memleketin herhangi bir coğrafyasına atanmaya hazır ya da mecbur bebelerdik artık. Mezun olduğumuz yılda birkaç ayda tayinimiz çıkacak, iyi olanlar üniversiteyi kazancak, gece çalışıp gündüz okuyarak bahtlarına nanik yapacaklardı.

Akıllı telefonların icat olunmadığı, jetonlu telefonların buzla kandırıldığı, insanların yaşadığı coğrafyalardan öyle ya da böyle göçe zorlandığı yıllardı. Artık disposable enjektörler her yerdeydi. Büyükşehirlerin acillerinde, yoğun bakımlarında adını hiç duymadığımız malzemelerle, telaffuz etmekte zorlandığımız hastalıklarla tanıştık. Meslek esasları öğretmenlerimizin daha ders kitaplarına koyamadıkları, stajlarda denk gelmedikleri “uygulamalar” rutinlerimiz arasına girdi. Tek başımıza köylerde bugün sezaryan endikasyonu olan pozisyonlarda doğum yaptırıyorduk hem de “epizyosuz”

Sağlık meslek liselerinin yatılı bölümlerinin kapatıldığı, alfabenin çeşitli harfleriyle süslenen zorlu sınavlarla atama kuyruklarına torpil sıkıştırılan yıllar ne çabuk gelmişti. Enjektör tutan ellerimizin pankart tuttuğu ve artık metal enjektörlerin müzelerde sergilendiği yıllardı. Eğitimde birlik eden meslek örgütlerinin tam hükümeti ikna edecekken, zamanın Sağlık Bakanının son anda çark edip “üniversite mezunu hemşireleri, ebeleri perifere gönderemiyorum efemim, sağlık meslek liseleri çoğaltılacak” dediği, o sebepten hastanesi olmayan ilçelere dahi sağlık meslek liselerinin açıldığı yıllardı.

İki binli yıllar bambaşka gibi görünen bir dönüşün tamamlanan evresiydi aslında. Artık çocuk işçiler değildik, biraz genç biraz erken yaşlıydık. Eğitimi hiçbir meslekte görülmeyen şekilde parça parça olan, biraz fazla okuyanların arkasında kalanları yok saydığı, en çok kendi kendini yaralayan mesleklerin mensuplarıydık. Resüstasyonla hasta döndüren, makat gelişleri normal doğurtan nesilden, “şu ultrasonun tozunu al, çok konuşma başını belaya sokma” tipine dönüştürülmeye çalışılan bir nesildik artık. Müsteşarların kürsü sahibi meslektaşlarımızı-

zın gözüne baka baka “Hasta yakınlarına iyi davranın çünkü onlar sizin yardımcılarınız!” dediği yıllardı.

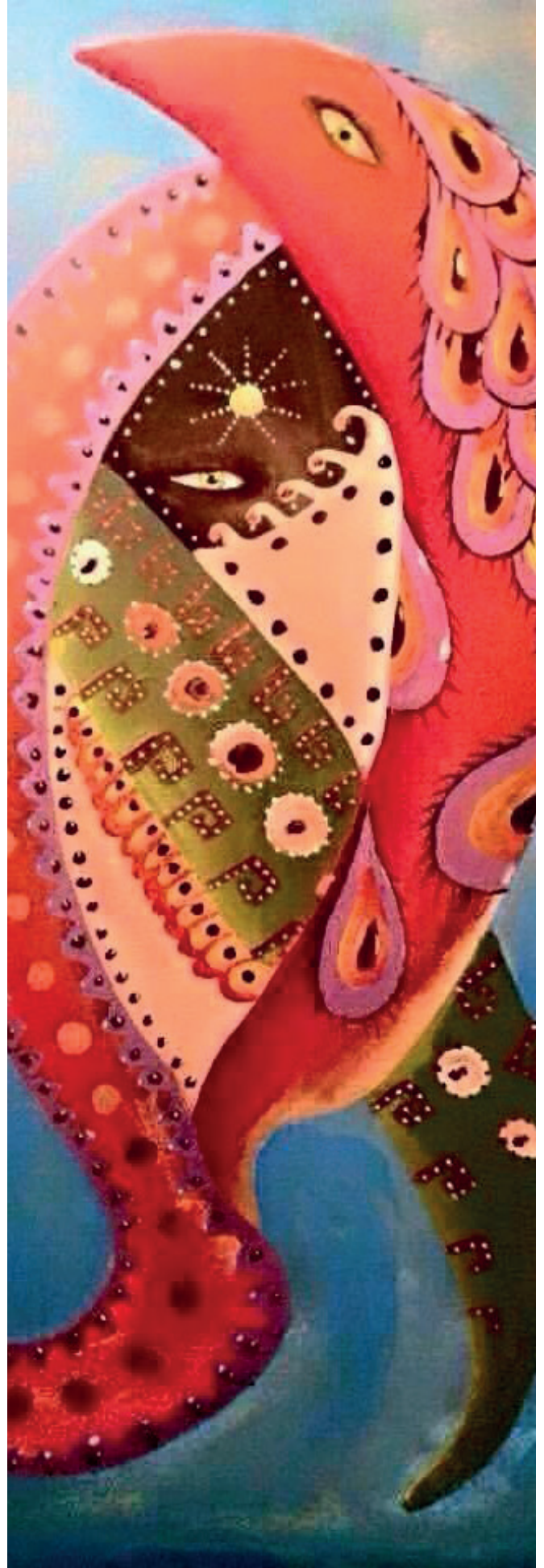
Söz hakkı tanınmayan bir alanda ısrarla, bakım hizmetlerinin en birinci görevimiz olduğu, amirimiz olan doktorlara itaatte kusur etmemizin hayrımıza olamayacağına gayet yüksek sesle söylendiği, risardonik gülüşlere teslimli yıllardı iki binler. Bize atfedilen, aslında tanımlı olmasın diye özel çaba harcanan, sınırlarını erkek iktidarların çizdiği mesleklerimiz için “bu işte bir yanlışlık var” diyerek savaştığımız yıllardı. Kazanılmış haklar mevzu bahis olunca gerisi tefarruattır denilerek kurulan ağdalı cümlelerin taş kesildiğini ancak anladığımız, emekli olmayı beklerken yaşa takılıp parmak saydığımız yıllardı iki binlerin ilk onlu yılları. -On sene nedir zalım, emekli olup kafe açacaktık daha-

Sarı renkli sendikaların, futbolcu transfer eder gibi, üyelerine üye kattığı, meslek örgütlerinin sesinin iyice kısıldığı yıllardı. Uzaktan eğitimle meslek liselilerin üniversite mezunu olduğu, meslek liselerinin paralı olduğu ona rağmen yoksul ailelerin varını yoğunu bi şeyin yardımcısı olsun bari diyerek çocuklarını kendi ezberlerine mahkum ettiği, meslektaşların arasında sınıf farkını iyice ilerlettiği yıllardı. Ebelerin artık doğum yaptıramadığı, hemşirelerin nöbetsiz ya da daha sakin servislerin çetelesini tuttuğu yıllardı. Gidenlerin burkularak gittiği, kalanların gelemeyen genç meslektaşların yolunu gözlediği, kısaltmalara harfler eklendiği, meslek ünvanlarının yerini kodlara bıraktığı, kimliksiz bir okulun çok şubeli sınıflarına tabi olduğumuz yıllardı, iki binli yılların ikinci on yılına denk gelir.

Darbemsilerin, kalkışayazıların, kıyımların ardından “durun siz kardeş değilsiniz, onlar, bunlar, şunlar var, ayıklayıp haber edeceğiz” denilip kısaltmalı kodlarla fermanımızın kesildiği yıllardayız artık. “Akdenize kısrakbaşı gibi uzanan memlekette, camiler kışla, müminler askerdir” ve bi çoğumuz “vatan hayını”...

Sağlıkta dönüşememenin
can havliyle parça
pinçik edilen sağlık
politikalarının, cafcacı
şehir hastanelerine
ücretsiz valelerin
eşliğinde dönüştüğü
zamanlardayız, iki binlerin
ikinci on yılının son
zamanları ve inanmazsınız
zulalardan cam
enjektörler çıktı çıkacak.

Çocuk yaşta en ücra köylere, mezralara gönderilen, bu gün cesaret edilemeyen doğumları, ameliyathane şartlarında atılması beklenen dikişleri akıllara durgunluk verecek ustalıkla “icra eden” sağlık meslek liseli ebe hemşirelerin son kalanlarıyız. Doğrularından çok yanlışlarıyla dillendirilen, emeği görünmeden cinsiyle sorgulanan, sanki kendi kendilerine var olmuşlar gibi devlet politikalarından muaf yangında ilk gözden çıkarılan sağlık meslekli çocuklarıyız. Bugün mesleklerimizin üniversite eğitimiyle sahiplenilmesi bizi ancak gururlandırır. Çünkü yok sayılsak da bizler mesleklerimizin bugünlere gelmesinde en çok emeği geçenlerdeniz. Hatırı sayılır bir dönemin canlı tanıkları, sağlıkta dönüşümün ilk kaybedenleriyiz. Çocukluğumuzun ipotek edildiği okulların taşlarıyla beraber yerle yeksan olacak kadar duygusal, işimize aşımıza göz koyanlara kafa tutacak kadar direngen parasız yatılı okulların ebe ve hemşireleriyiz. Anılarımızın ağırlığına saygıyla...

SONSUZ GÜZELLEŞECEK DÜNYA
BİZ KURDUĞUMUZ ZAMAN!

(GÜLTEN AKIN)

HER YER

1 MAYIS

2019

Adana

Adiyaman

Ankara

Aydın

25 KASIM

ŞUBE ETKİNLİKLERİMİZ

Bolu

Bursa

Çorum

Dersim

Diyarbakir

Edirne

G. Antep

Giresun

25 KASIM ŞUBE ETKİNLİKLERİMİZ

Hatay

Istanbul

Izmir

Kdz. Ereğli

Manisa

Muğla

Şanlıurfa

Trabzon

25 KASIM

ŞUBE ETKİNLİKLERİMİZ

Van

Zonguldak

Adana

Ankara

Bolu

Bursa

8 MART ŞUBE ETKİNLİKLERİMİZ

Diyarbakır

İst. Aksaray

İst. Bakırköy

İstanbul

İzmir

Konya

Malatya

Mardin

8 MART

ŞUBE ETKİNLİKLERİMİZ

Samsun

Sivas

Tokat

İstanbul feminist gece yürüyüşü

15 Mayıs - 15 Haziran 2019 Tarihleri Arasında
İş Yerlerinde TİS Sandıkları Kurularak
Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçilerinin
Talepleri Toplanacaktır...

Ebe ve Hemşireler Başta Olmak Üzere
Tüm Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri
Haydi Sandık Başına

Emekçiden Yana Gerçek Bir Toplu Sözleşme İstiyorsan

SES'imize SES KAT !

5 MAYIS - 12 MAYIS
DÜNYA EBELER VE HEMŞİRELER GÜNÜ
KUTLU OLSUN

YAŞAMAK VE YAŞATMAK İÇİN
EBEYİZ HEMŞİREYİZ

SAĞLIK VE SOSYAL HİZMET EMEKÇİLERİ SENDİKASI
THE TRADE UNION OF PUBLIC EMPLOYEES IN HEALTH AND SOCIAL SERVICES
0312 232 61 22 | www.ses.org.tr

